

Forbrukertilsynet
Sandakerveien 138
0484 Oslo

TILSVAR

TIL

FORBRUKERTILSYNET

Oslo, den 27. november 2018
JBR/jbr/Vår sak: P395

KLAGER: Palestinakomiteen Trøndelag (herefter PT) v/styrets leder,
Prinsens gate 14, 7012 TRONDHEIM

PROSESSFULLMEKTIG: Egen

INNKLAGET: Med Israel For Fred (herefter MIFF) v/styrets leder,
Postboks 9101, 3006 DRAMMEN

PROSESSFULLMEKTIG: Advokatfirmaet Rødner v/adv. Jan Benj. Rødner, Gjøaveien
11, 0376 Oslo

ooooOoooo

1. Jeg viser til at PT (antagelig) den 12.11.18 har sendt en klage til Forbrukertilsynet, behørig [lagt ut på klagers Facebook-side](#) hvor MIFF ble kjent med den.¹

Undertegnede er advokat, styremedlem i MIFF og representerer MIFF i denne saken.

Klager hevder at MIFFs annonse mot Operasjon Dagsverk (herefter OD) bryter med Markedsføringsloven. Innledningsvis vil jeg presisere at ingen av klagers anførsler er sanne. De er frikoblet fra så vel det MIFF faktisk har gjort som de

¹ <https://www.facebook.com/palkomtrondheim/posts/1942583915824833>

faktiske forhold. Klagen er et forsøk på å misbruke lovgivningen til å kneble ytringsfriheten i strid med Grunnlovens § 100.

2. For god ordens skyld vedlegges kopi av annonsen slik den kom på trykk i Aftenposten og Bergens Tidende. Jeg legger frem som

BEVIS: Kopi av annonsen

Bilag 1

I dagene før OD 1. november 2018 rykket MIFF inn slike helsides annonser (med små variasjoner) i åtte aviser med over 1,3 millioner lesere. Jeg vil nedenfor punktvis presentere klagers anførsel i innrykket tekst og anførselstegn, derefter MIFFs motargumenter nedenfor den innrykkede teksten.

3. «Annonsene presenterer organisasjonene OD og KFUM/KFUK Global på en svært negativ måte. Gjennom koblinger mellom KFUM/KFUK Global sin støtte til kampanjen om boikott av Israel (BDS) og utsagn fra CDU/Tysklands sikkerhetstjeneste impliseres det at disse organisasjonene er antisemittiske. Dette er en grov beskyldning, uten dekning i fakta,»

Klager nevner ikke at annonsen henviser til www.miff.no/od for kildehenvisninger. Følger man denne lenken, vil man lett få tilgang til alle kilder, videoer mv som MIFF har arbeidet med. Der vil man se at CDU, Tysklands største parti, anser alle former for Israel-boikott som antisemittisme. Videre at den tyske sikkerhetstjenesten i Berlin drøfter Israel-boikott i et eget kapittel om antisemittisme i årsrapporten for 2017. Særlig når boikott kombineres med kravet om en uinnskrenket «rett til å vende tilbake» (flytte 7 millioner palestinere inn i Israel), slik mottakerne av OD-pengene gjør, se punkt 4, konkluderer sikkerhetstjenesten med at det er antisemittisme. Jeg legger frem som

BEVIS: [Om CDU fra Jerusalem Post 07.12.2016](#)

Bilag 2

[Årsberetning fra Berlins Sikkerhetstjeneste s.1, 178-196](#)

Bilag 3

MIFFs påstand er ikke grov. Derimot er den alvorlig og sann.

4. «Her er det nok å nevne at Irlands nasjonalforsamling også har vedtatt boikott av israelske varer sammen med en rekke internasjonale og norske organisasjoner som LO samt norske kommuner som Tromsø, Trondheim og Hamar.»

Anførselen er uriktig idet vedtakene fra Irland, Tromsø, Trondheim og Hamar gjelder boikott av varer fra israelske bosetninger, mens KFUK-KFUM Globals palestinske partnere YMCA East Jerusalem og YWCA Palestine, LO og Palestinakomiteen selv arbeider for total boikott av Israel. Det nevnes heller ikke at Irlands regjering er imot vedtaket og at det norske Utenriksdepartementet har slått fast at Israel-boikott [«er i strid med folkeretten, norsk lov, EØS-avtalen og WTO-avtalen»](#)². KFUK-KFUM Global blir ikke mer eller mindre antisemittiske selv om noen norske bystyrer av innenrikspolitiske grunner er enige med dem. Jeg legger frem som

BEVIS: Palestinian call for BDS 09.07.2005 signert YMCA/YWCA

Bilag 4

Vedtak i LO

Bilag 5

Palestinakomiteens oppfordring til boikott

Bilag 6

² <https://www.aftenposten.no/norge/i/Mo3BR/Avblaser-boikott-av-Israel>

Det er i psyken til enhver palestiner at retten til retur er en hellig rett og det kan ikke bli noen fred uten den,» skriver YWCA Palestine på sine nettsider. «Den har ingen foreldelse og kan ikke bli fjernet med en avtale eller etableringen av en [palestinsk] stat,» skriver de videre.

BEVIS: The Fabric of Our Lives, fra ywca-palestine.org

Bilag 7

5. «Annonsene bruker også henvisning til Arnulf Øverlands dikt "Du må ikke sove". Dette diktet regnes som en av de sterkeste advarslene mot nazistenes fremmarsj i Europa før 2 verdenskrig. Gjennom denne referansen antyder annonsen at organisasjonene bak OD står for de samme holdninger.»

Organisasjonene som OD støtter går inn for en politikk som vil utslette Israel som en jødisk stat. Disse organisasjonene bidrar til at jøder i Europa blir mobbet og trakassert. Da har man minst to fellestrekk med nazistene. HL-senterets rapport om antisemittisme fra 2012 viser en klar kobling mellom holdninger til konflikten mellom Israel og palestinerne og holdninger til jøder generelt. Graden av antisemittisme er størst blant de ivrigste støttespillerne til palestinerne. Jeg legger frem som

BEVIS: Tabell fra HL-Senterets undersøkelse 2012 om antisemittisme Bilag 8

6. «Videre henviser annonsen til to palestinske tenåringer, Janna Jihad og Ahed Tamini. Disse er brukt i ODs informasjonsmateriell. Annonsen påstår, uten å dokumentere dette at disse to "kjemper for å fjerne Israel". Dette er grove påstander, uten dekning i fakta beregnet for å demonisere disse tenåringsjentene.»

Igjen en usann påstand, cfr. www.miff.no/od. Janna Jihad blir brukt blant annet i denne filmen publisert 13. august 2018 av OD, se <https://www.youtube.com/watch?v=gZ8celod3to>. Men på slutten av det neste klippet, som er typisk for Jihad og som er stoff som OD velger å ikke publisere, se <https://www.youtube.com/watch?v=rDkZ0ed2Nw&feature=youtu.be&t=13m1s> kan man høre henne lede an i kampropet "Fra elven til havet skal Palestina frigjøres". Likevel bruker OD Janna Jihad, som kommer fra en voldelig palestinsk klan, som stemme for "fred". I en annen film publisert av OD, se <https://www.youtube.com/watch?v=SmwbaPxLRak>, sies det bl.a. at de vil kjempe for en bedre fremtid i Palestina for alle, men umiddelbart etterpå får vi se Janna Jihad, 10 min. 15 sek. ut i filmen, som viser frem "det palestinske kartet" uten Israel.

Den andre palestinske tenårigen, Ahed Tamimi, blir avbildet i en OD-film publisert 19. september, hvor det påstås at palestinsk ungdom ønsker "fred". Da er det på sin plass å opplyse at Ahed Tamimi under en reise i Frankrike i september 2018. sa 1 minutt ut i filmen: «Vårt mål er ikke bare å fjerne den israelske bosetningen i Nabi Saleh [på Vestbredden], men vårt mål er å stanse okkupasjonen, den storstilte bosetningen, som er Israel,» se <https://twitter.com/ajplus/status/1044532462968233985>. Legg merke til at 12 sekunder tidligere, etter 48 sek., sa hun at «Palestina er et fredens land.» Dette er typisk for det doble budskapet de to kusenene gir,- et fredelig som kan brukes i

vestlige medier og et fiendtlig som brukes andre steder, men som OD forsøker å benekte og skjule.

Tamimis og Jihads holdninger burde være velkjente for alle som vil bruke dem i propaganda-øyemed. Tamimi og Jihad sørger for at deres meninger blir filmet og offentliggjort til hundretusener av følgere og når ut til millioner av mennesker over hele verden.

I januar 2018 sa Tamimi, se <https://www.youtube.com/watch?v=6Rw0magCKD0>: «...vår styrke er i våre stener. Jeg skulle ønske alle over hele verden kunne forene seg slik at vi kan frigjøre Palestina, fordi Trump må bære ansvaret for den avgjørelsen han tok for enhver palestinsk reaksjon, enten det er med knivstikkinger, martyroperasjoner [selvmordsbombinger] eller steinkasting.» Tamimi er godt kjent som temmelig ytterliggående etter at videoer med henne gikk verden rundt da hun uten foranledning slo og sparket en israelsk soldat.

«Vi støtter ham og er stolte av ham», sier Tamimi om Hassan Nasrallah se <https://www.facebook.com/StandWithUs/videos/260071877974625/>. Nasrallah er leder for den shia-muslimske og Iran-kontrollerte organisasjonen Hizbollah. Hizbollah er regnet som en terrororganisasjon av USA, Canada, Den arabiske liga og Hizbollahs militære styrker blir sett på som en terrororganisasjon av Australia, Storbritannia og EU. Jeg legger frem som

BEVIS: Wikipedia om Hezbollah

Bilag 9

Senest i oktober 2018 oppmuntret Tamimi til voldsbruk og understreket at hun ikke kjemper for en tostatsløsning, men for å "frigjøre hele Palestina" – altså opprette en arabisk og muslimsk stat på bekostning av verdens eneste jødiske stat, se <https://twitter.com/MEMRIReports/status/1055389050146832385>

MIFF fastholder at det er stor skam at OD har nedverdiget seg til å bruke disse to kusine i sin propaganda. MIFF vil anføre at bruken av dem, hvor deres voldelige og hatefulle meninger blir fortiet, viser at den virkelige hensikten med OD 2018 er en annen enn den de forsøker å lure på 6 årskull med norske skoleelever. OD har drevet en massiv og kostbar kampanje hvor det markedsføres en lang rekke svært grove og usanne anklager mot Israel uten at det blir reist noen motforestillinger av betydning. På samme måte som Jihads og Tamimis holdninger blir holdt skjult, unnlater OD å opplyse om hva slags fiender Israel står overfor, samt balanserte opplysninger som kunne gitt elevene en viss forståelse for Israels situasjon.

Dersom OD hadde ønsket å hjelpe barn og ungdom i Palestina kunne de konsentrert seg om å forklare behovet og hva de tenker å gjøre. I stedet er OD-kampanjen blitt konsentrert om å fremstille Israel på en demoniserende måte, hvilket fremstår som kampanjens hovedformål. Samtidig blir palestinsk ungdom som oppmuntrer til vold og utslettelse av staten Israel brukt som frontfigurer for kampanjen og det blir benektet at OD tar stilling i konflikten eller er imot staten Israel. Stort mer løgnaktig er det ikke mulig å gjøre det.

7. «Disse grove, feilaktige påstandene er uvedkommende i forhold til det tilbud om medlemskap og kjøp av bok som annonsen fremmer.

Vi mener at disse punktene strider mot markedsføringsloven på følgende punkter.

•2 : God markedsføringsskikk mv.

Markedsføring må ikke stride mot god markedsføringsskikk. Ved vurderingen legges det vekt på om markedsføringen krenker allmenne etikk- og moraloppfatninger, eller om det tas i bruk støtende virkemidler.»

Det kan ikke krenke allmenne etikk- og moraloppfatninger å opplyse sant om faktiske forhold. Virkemidlene har vært saklige og tilpasset situasjonen som har vært å bringe motargumenter til OD-propagandaen. Det er et støtende virkemiddel å fremstille voldsforherligende personer som om de arbeider for fred. Det er ikke støtende å avsløre slik løgn.

Det er ikke i strid med god markedsføringsskikk å fremme flere forskjellige budskap, alle i overensstemmelse med annonsørens formål, i samme annonse. Dersom PTs anførsel skulle legges til grunn, vil ikke annonsører kunne annonsere for mere enn en type produkt av gangen.

«•3 : Presentasjon og dokumentasjon av markedsføring

Påstander i markedsføring om faktiske forhold, herunder om ytelsers egenskaper eller virkning, skal kunne dokumenteres. Dokumentasjonen skal foreligge på annonsørens hånd når markedsføringen skjer.»

Slik dokumentasjon har hele tiden foreligget og vært dokumentert på MIFFs hjemmesider. Imidlertid ser det ut til at klager ikke tatt seg bryet med å sette seg inn i det stoffet som MIFF har offentliggjort og at de ikke bryr seg om deres påstander har rot i virkeligheten eller ei.

«•26 : Villedende forretningsmetoder

I næringsvirksomhet er det forbudt å anvende uriktig eller av annen grunn villedende fremstilling som er egnet til å påvirke etterspørselen etter eller tilbudet av varer, tjenester eller andre ytelser.»

MIFF bestrider at det å bruke annonse i det hele tatt kan karakteriseres som en «villedende forretningsmetode». Hertil kommer at klager ikke har kunnet påvise noe uriktig eller villedende i MIFFs annonser. Derimot er klagen et konsentrat av uriktige og villedende påstander.

«•27 : Utilstrekkelig veiledning mv.

I næringsvirksomhet er det forbudt å anvende fremstilling som er egnet til å påvirke etterspørselen etter eller tilbudet av varer, tjenester eller andre ytelser, når fremstillingen ikke gir forsvarlig eller tilstrekkelig veiledning eller trekker inn uvedkommende forhold, og derfor må anses urimelig.»

Det bestrides at en politisk annonse kan rammes av markedsføringslovens regler om utilstrekkelig veiledning. Bestemmelsen er åpenbart beregnet på kommersiell markedsføring, eksempelvis at markedsføring av lån skal gi opplysninger om rentesats mv.

«Det er også verdt å bemerke den kritikk redaktøren i VG Gard Steiro i etterkant har kommet med i forhold til publisering av disse annonsene i egen avis. «Reklame med politisk budskap er legitimt, men annonsen burde ikke vært publisert i denne form. Forklaringen er en rutinesvikt. Vi følger nå opp saken for å unngå at noe lignende skjer igjen»

Klager unnlater å opplyse at Dagsavisens ansvarlige redaktør Eirik Hoff Lysholm vurderte at annonsen var innenfor de romslige grenser vi har for annonser. Likeledes mener konstituert redaktør i Vårt Land Alf Gjøsund at annonsen måtte kunne trykkes. Jeg legger frem som

BEVIS: Artikkel i medier24.no 01.11.18

Bilag 10

Bakgrunnen for Steiros uttalelse var at OD spilte sjokkert over at MIFF i annonsen skrev om Jihad og Tamimi. De lot som om de var sjokkert over at MIFF skrev om hva de virkelig sa, uten å ha fått tillatelser fra disse to mindreårige og deres foreldre. Så gikk noen direkte på redaktørene i avisene hvor annonsen var publisert og spurte dem om det ikke er i strid med avisers retningslinjer å offentliggjøre noe om mindreårige uten samtykke. Tatt ut av sin sammenheng fikk man da svar som nevnt i klagen.

MIFF vil anføre at her må redaktørene det gjelder ha blitt tatt på sengen og ikke sett det hele bildet. Dersom OD ikke hadde brukt disse to pikene som frontfigurer, ville det antagelig vært feil å nevne dem. Men i dette tilfellet var det OD selv som brukte dem sentralt i sin propaganda og, som MIFF har vist ovenfor, på en løgnaktig måte. Da må MIFF kunne vise dette ved navns nevning. Disse to kusinene er så sentrale i propagandaen at det vil være i strid med Grunnlovens § 100 om man ikke åpent skulle kunne offentliggjøre motbevis og motargumenter.

Hertil kommer at Jihad og Tamimi i årevis, sammen med sin familie, har fremstått med sin propaganda på alle de fora de kan komme til. Jihad har siden hun var 7 (!) år omtalt seg selv som journalist. Deres propaganda ligger ute på nettet for alle å se. Det MIFF har offentliggjort og sitert er tatt fra det Jihad og Tamimi og deres familier har sørget for og medvirket til at ble lagt ut på nettet. Påstander fra Jihad om at MIFFs avsløring av fakta, som de selv har publisert til millioner av mennesker, er farlige for henne, er propagandistisk oppspinn.

På tross av at MIFF har dokumentert Jihads og Tamimis ekstremistiske budskap fortsetter Fredrik Glad-Gjernes, daglig leder i KFUK-KFUM Global, den usanne fremstillingen av dem ved å si at han opplever Janna (12) som ei fantastisk jente, midt i et voldsomt krysspress. Og videre: «Mange vil at slike ungdommer skal bli ekstremister. Hun står for det stikk motsatte,» Sammenholdt med faktum setter denne uttalelsen et stort spørsmålstegn ved sannhetsgehalten i hva KFUK-KFUM Global ellers sier om formålet med årets OD. De bruker mange faneord, men det står ikke til troende. Jeg legger frem som

BEVIS: Artikkel fra VG.no 01.11.18

Bilag 11

Dersom denne saken kun hadde dreid seg om det OD hadde offentliggjort av hva Jihad og Tamimi har sagt, ville man muligvis kunne unnlatte å eksponere de to ytterligere. Problemet er at OD har sensurert bort sentrale deler av deres offentliggjorte budskap og fremstilt dem som noe helt annet enn det de egentlig er. Den eneste måten å argumentere imot den slags manipulering av fakta er å vise det OD skjuler.

Det er utrolig at klager vil benytte seg av en argumentasjon som innebærer en svært alvorlig innskrenkning av og forsøk på knebling av ytringsfriheten og samfunnsdebatten. Dersom man legger klagers oppfatning til grunn, kan folk, som vil komme seg unna med løgn, enkelt gjøre det ved å la mindreårige fronte

meningene og dermed vil man ikke kunne ta til motmæle. Det er åpenbart feil. MIFF vil tro at når de aktuelle redaktører får tenkt seg om, vil de innse at annonsene var helt i orden å publisere. Jeg viser også til hva Arne Jensen, leder i Norsk Redaktørforening, sa til Vårt Land 31. oktober: «Man kan ikke frigjøre seg fra enhver etisk refleksjon rundt annonser, men når man beveger seg inn i et politisk landskap, vil det selvsagt være stor takhøyde for hva man kan hevde uten å si at det bryter med etiske normer. Å tenke seg at man skulle ha samtidig imøtegåelse på politiske annonser ville trolig avvike all annonsering for politiske budskap.»

At det var på sin plass at MIFF gikk ut med motforestillinger til årets OD bekreftes av lektor Anita Sævik, fagutvalgsleder i religion og etikk i Norsk Lektorlag. Saken er så alvorlig at hun skriver at det er legitimt å spørre om OD bryter med verdigrunnlaget i opplæringsloven. Men selv ikke dette vektige innlegget har det vært noen interesse for blant norske journalister. Og klager forsøker å kneble den frie debatten om så viktige spørsmål med det som gjerne kalles Lawfare – altså krig med loven som våpen. Jeg legger frem som

BEVIS: Artikkel i Norsk Lektorblad nr. 5/2018

Bilag 12

8. «Basert på dette ønsker vi at Forbrukertilsynet vurderer om disse annonsene bryter mot markedsføringsloven.»

MIFF har ovenfor dokumentert at påstandene MIFF har kommet med er sanne.

MIFF driver ikke næringsvirksomhet. Det som blir markedsført i forbindelse med annonsen er ikke almindelige salgsartikler for å øke inntektene og skape overskudd, men en del av MIFFs idéelle opplysningsvirksomhet. Det er ikke noe skille mellom markedsføringen av argumentasjonen imot OD og markedsføringen av medlemskap og boken. Alt sammen er ledd i MIFFs politiske virksomhet. Det understrekes at det skal svært mye til for å begrense den offentlige debatt, hvilket åpenbart er klagers hensikt. Så vidt vi kan se, har Markedsføringsloven aldri blitt brukt til å forby et politisk budskap.

Det er helt vanlig også i kommersiell virksomhet at bedrifter markedsfører seg selv samtidig som de markedsfører sine salgsvarer. På samme måte må det være tillatt at MIFF markedsfører medlemskap og sitt politiske budskap sammen med salg av en bok som er utgitt av idéelle grunner.

MIFF er en idéell ikke-kommersiell organisasjon som har som formål å drive opplysningsvirksomhet. Det er helt naturlig at organisasjonen i forbindelse med en kampanje for opplysning omkring OD også reklamerer for medlemskap og for en viktig bok som vil gi leseren vesentlig informasjon som gjør vedkommende bedre i stand til å forstå dagens situasjon og hvorfor ODs hatpropaganda mot Israel er uriktig.

MIFF vil sterkt fremholde at det stoffet som MIFF har lagt inn i annonsen og som man kan finne ut mere om ved å gå inn på MIFFs nettsider, er av en slik art at det er forunderlig og foruroligende at ikke dette er kommet frem i den øvrige pressen. Men klimaet i Norge er i dag slik at ingen journalister ser ut til å være interessert i å finne frem til det stoffet som MIFF forteller om. MIFF finner det eksempelvis betenkelig at ingen andre har vist interesse for å avsløre ODs misbruk av Jihad og Tamimi, den sterkt fordreide og stigmatiserende propagandaen mot Israel og det faktum at dette propagandistiske budskapet blir markedsført til 6 årskull med

norske skoleungdommer. Dette skjer ved at et stigmatiserende budskap blir spredt under dekke av humanitært arbeide. For å komme til orde har MIFF vært nødt til å bruke penger på en slik opplysningskampanje som MIFFs annonser er. Sett i dette perspektiv er klagen et begredelig eksempel på en totalitær og udemokratisk tankegang og misbruk av et ellers viktig lovverk, ment for å beskytte den almindelige forbruker.

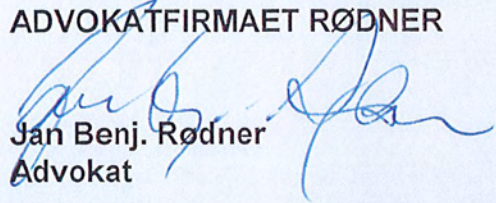
Jeg nedlegger slik

PÅSTAND:

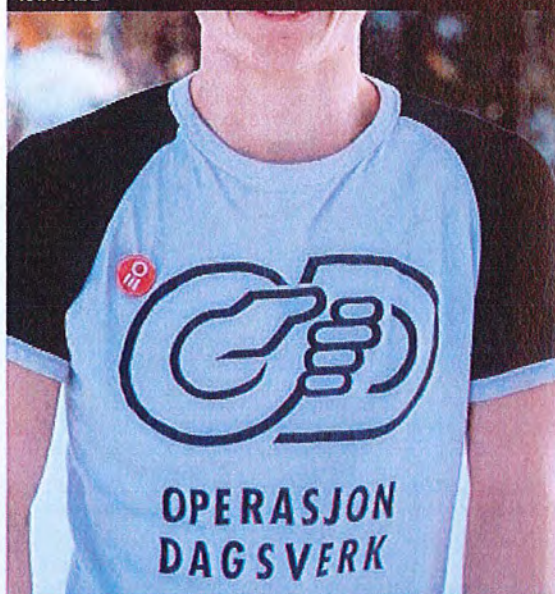
Klagen avvises.

ADVOKATFIRMAET RØDNER

Jan Benj. Rødner
Advokat

P395MIFF_001

Du kan velge helt fritt

- ✓ Det er helt frivillig å jobbe på OD-dagen.
- ✓ Be flest mulig skoleelever IKKE å delta i aksjonen.
- ✓ Husk å se og dele MIFFs film *Dropp Operasjon Dagsverk!* Du finner den på Facebook, YouTube og miff.no.
- ✓ Det største tyske partiet CDU (resolusjon 07.12.16) og sikkerhetstjenesten i Berlin (årsrapport 2017) klassifiserer Israel-boikott som jødehat.
- ✓ Demonisering av Israel har tilsvarende effekt.
- ✓ «Vi kan ikke oppfordre våre ungdommer til å delta i Operasjon Dagsverk,» skrev rabbiner Joav Melchior i DMT i *Vårt Land*.

Velg ditt kodeord
og send nå på
SMS til 2160

MIFFMEDLEM 325,-
MIFFSTUDENT 215,-
MIFFPENSJONIST 215,-
MIFF-FAMILIE 440,-

Pris per år inkluderer seks aviser.
Gavekonto 78770654539
Vipps-gaver 39881

facebook.com/medisraelforfred
youtube.com/medisraelforfred
twitter.com/miffno
instagram.com/medisraelforfred
snapchat miffno
Tlf. 45 24 45 98

Bestill den nye boken

På nesten 500 sider får du en solid innføring i sionismens tidlige historie frem til år 1938. Les hvordan jødene ble møtt med vold av araberne og sviktet av britene i mandatområdet Palestina. 348,-
Bestill denne og andre bøker
via miff.no/shop, tlf. 45 24 45 98 eller post@miff.no.

DROPP Operasjon Dagsverk!

OD presenterer de palestinske jentene Janna Jihad og Ahed Tamimi som fredsaktivister. Men de sier selv at de kjemper for å fjerne Israel («frigjøre Palestina fra elven til havet») og at de «lever den tredje intifadaen». Det er tragisk at OD nekter å beklage!

Alle mottakerorganisasjonene går inn for «bred økonomisk boikott» av Israel. Å nekte handel med et helt land skaper mer konflikt og rammer millioner av israelske barn.

Mottakerne kjemper også for 'retur' for 7 millioner etterkommere av flyktninger. Dersom dette blir presset gjennom, vil verdens eneste jødiske stat bli borte og erstattet med arabisk stat nummer 23 og muslimsk stat nummer 58. Dette er grovt urettferdig! Flertallet av jødene i Israel - ca 4 millioner - har selv bakgrunn som flyktninger fra arabiske og muslimske land. Se kildehenvisninger på miff.no/od

OD hevder at de ikke har valgt side. Men i materialet vi har sett, utelates vesentlig informasjon som kan stille Israel i et bedre lys. MIFF mener derfor at årets OD er en gedigen anti-israelsk kampanje som indoktrinerer seks årskull skoleelever til negativt syn på Israel spesielt og jøder generelt. Les mer på www.miff.no

Med Israel for fred

Derfor bør alle

DROPPE

Operasjon Dagsverk!

✓ OD presenterer Janna Jihad (bildet) og slektningen Ahed Tamimi som *freds-aktivister*. Men jentene sier åpent at de kjemper for å utslette Israel. Tamimi har også oppfordret til knivstikkinger og selvmordsterror. **OD nekter å beklage!**

✓ Alle mottakerne av OD-pengene går inn for «bred økonomisk boikott» av Israel. Å nekte handel med et helt land skaper *mer* konflikt og rammer millioner av israelske barn.

✓ Palestinerne som OD skal gi penger til kjemper for å fjerne verdens eneste jødiske stat og erstatte den med en arabisk stat nummer 23 og muslimsk stat nummer 58. **Dette er grovt urettferdig!** Flertallet av jødene i Israel har bakgrunn som flyktninger fra arabiske og muslimske land.

✓ Uten å svare på de dokumenterte ankepunktene, bruker OD bare mange faneord og hevder at de ikke har valgt side. Men **ODs propaganda utelater systematisk det som kan stille Israel i et bedre lys**. Årets OD er en gedigen anti-israelsk kampanje som indoktrinerer seks årskull skoleelever til hat mot Israel spesielt og jøder generelt. Les mer i 29 artikler om OD på miff.no.

Boikott = jødehat

Det største tyske partiet CDU og sikkerhetstjenesten i Berlin klassifiserer Israel-boikott som jødehat. Demonisering av Israel har tilsvarende effekt. Dropper du årets OD, viser du støtte til den lille og utsatte jødiske minoriteten i Norge.

Du kan velge helt fritt

- ✓ Det er helt frivillig å jobbe på OD-dagen.
- ✓ Be flest mulig skoleelever IKKE å delta i aksjonen.
- ✓ Husk å se og dele MIFFs film **Dropp Operasjon Dagsverk!** Du finner den på Facebook, YouTube og miff.no.

Velg ditt kodeord
og send nå på
SMS til **2160**

MIFFMEDLEM 325,-
MIFFSTUDENT 215,-
MIFFPENSJONIST 215,-
MIFF-FAMILIE 440,-

Pris per år inkluderer seks aviser.
Gavekonto **78770654539**
Vipps gaver **39881**

facebook.com/medisraelforfred
youtube.com/medisraelforfred
twitter.com/miffno
instagram.com/medisraelforfred
snapchat: miff.no
E-post: post@miff.no
Tlf. 45 24 45 98

Bestill den nye boken

På nesten 500 sider får du en solid innføring i sionismens tidlige historie frem til år 1938. Les hvordan jødene ble møtt med vold av arabere og sviktet av britene i mandatområdet Palestina. 348,-
Bestill denne og andre bøker
via miff.no/shop, tlf. 45 24 45 98 eller post@miff.no.

Med Israel for fred

November 23, 2018 Friday 15 Kislev
 5779

13:42 IST

Velg språk ▼

THE JERUSALEM POST

German Chancellor Angela Merkel. (Photo by: REUTERS)

German Chancellor Merkel's party labels BDS antisemitic

 By BENJAMIN
 WEINTHAL
 12.07.2018

The anti-BDS motion is a setback for BDS activists.

Germany's Christian Democratic Union party on Wednesday passed a resolution opposing the Boycott, Divestment, Sanctions movement because the anti-Israel action is antisemitic.

"Who today under the flag of the BDS movement calls to boycott Israeli goods and services speaks the same language in which people were called to not buy from Jews. That is nothing other than coarse antisemitism," the CDU said.

The CDU likened BDS to the National Socialists who boycotted Jews in the 1930s. BDS dresses up antisemitism in the "new clothes of the 21st century" as anti-Zionism, the party said.

"The German CDU declares with this motion its disapproval and rejection of every form of BDS activity and condemns these activities as antisemitic. The CDU will decisively oppose every hostile action that Israel faces. The CDU professes its deep friendship toward Israel and continues to work toward a peaceful solution to the conflict between Israel and the Palestinians," the resolution read.

Uwe Becker, the chairman of the CDU branch in Frankfurt, which formulated the resolution and submitted it at the CDU conference, said he was pleased with the result.

Chancellor Angela Merkel was nominated at the convention to run as the party's candidate in next year's federal election. The CDU's resolution appears to be the first German party motion to reject BDS and classify the anti-Israel movement as antisemitic.

Last week, Israel's ambassador to Germany criticized BDS activities in the state of Lower Saxony.

Writing in the Hannoversche Allgemeine Zeitung daily, Yakov Hadas-Handelsman said: "In

Verfassungsschutz Berlin

Bericht 2017

6 Sonderthema: Antisemitismus

Das Jahr 2017 war in Berlin auch geprägt durch mehrere gravierende antisemitische Vorfälle. Auf Demonstrationen, die sich gegen die Entscheidung des US-Präsidenten richteten, Jerusalem als Hauptstadt Israels anzuerkennen, wurden israelische Flaggen verbrannt, in Neukölln wurden mehrere „Stolpersteine“¹⁰⁷ entfernt und in den sozialen Medien kursierte ein Video, auf dem ein jüdischer Restaurantbesitzer minutenlang von einem Passanten antisemitisch beschimpft und beleidigt wurde.

Auch Kampagnen, die auf einen Boykott Israels abzielen, sorgten für Schlagzeilen. So wurde im August dazu aufgerufen, eine Musikveranstaltung in der

Kulturbrauerei, auf deren Werbeplakaten das Wappen des Staates Israel abgebildet war, zu boykottieren. Bereits im Juni war die Veranstaltung einer Holocaust-Überlebenden an der Humboldt-Universität mit anti-israelischen Sprechern massiv gestört worden. Für die beiden letztgenannten Vorfälle zeichnete die so genannte BDS-Kampagne verantwortlich. BDS steht für „Boycott, Divestment and Sanctions“ und zielt auf eine kulturelle, wirtschaftliche und politische Isolation Israels ab. Die BDS-Kampagne, bei der es sich nicht um eine einheitliche Bewegung handelt, war bislang vor allem im englischsprachigen Raum aktiv. Mit ihren Forderungen nach einem uneingeschränkten Rückkehrrecht für Palästinenser und der Gleichsetzung Israels mit dem südafrikanischen Apartheid-Regime, stellen Teile von BDS das Existenzrecht Israels in

¹⁰⁷ „Stolpersteine“ ist ein Kunstprojekt, mit dem auf kleinen, in den Gehweg eingelassenen Betonquadern an Menschen erinnert wird, die zwischen 1933 und 1945 von den Nationalsozialisten verfolgt wurden. Bei vielen dieser Menschen handelte es sich um Juden.

Frage und unterstellen Israel in Gänze eine rassistische Prägung.

Nicht für alle antisemitischen Vorfälle waren Extremisten verantwortlich. Gleichwohl zeigt sich, dass es neben der fundamentalen Ablehnung der freiheitlichen demokratischen Grundordnung und ihrer Werte durch Extremisten jeglicher Couleur auch erstaunliche Parallelen bei der Benutzung antisemitischer Stereotype gibt. Antisemitismus ist ein Phänomen, das sowohl unter Islamisten als auch unter Rechtsextremisten und Linksextremisten verbreitet ist. Dieses Kapitel will ein Schlaglicht auf die Verbreitung von Antisemitismus, seine Genese und historische Entwicklung werfen und ebenso aktuelle Fälle von Antisemitismus im extremistischen Spektrum Berlins beleuchten.

Die Darstellung wird zeigen, dass Extremismus und Antisemitismus eine lange gemeinsame Tradition verbindet. Dies im diesjährigen Verfassungsschutzbericht in einem eigenen Kapitel zu betonen, ist auch der Tatsache geschuldet, dass sich Qualität und Quantität antisemitischer Vorfälle in Berlin zu verändern scheinen. Antisemiten treten offener und aggressiver auf und forcieren eine Grenzverschiebung im öffentlichen Diskurs. Die nachfolgenden Ausführungen verfolgen insofern ein doppeltes Ziel: Zum einen soll in aller Deutlichkeit auf die Unvereinbarkeit antisemitischen Gedankenguts mit zentralen Grundsätzen unserer Verfassungs- und Gesellschaftsordnung hingewiesen werden. Darüber hinaus sollen diese Ausführungen helfen, antisemitische Stereotype - unabhängig davon, aus welchem extremistischen Spektrum sie stammen - zu erkennen, klar als solche zu benennen und sich schließlich unmissverständlich davon zu distanzieren.

Da eine einheitliche und allgemein gültige Definition von Antisemitismus nicht existiert, wird bei den folgenden Ausführungen auf die Begriffsbestimmung zurückgegriffen, die im Abschlussbericht des Unabhängigen Expertenkreises Antisemitismus des Deutschen Bundestages vom 7. April¹⁰⁸ vorgeschlagen

¹⁰⁸ www.bundestag.de/dip21/btd/18/119/1811970.pdf.

wird. Dieser Bericht unterscheidet dabei zwischen einer Arbeitsdefinition, „die vor allem für die politische und praktische Auseinandersetzung mit diesem Themenbereich von Bedeutung ist“¹⁰⁹ und einer „grundlegenden wissenschaftlichen Begriffsbestimmung“.¹¹⁰

Aus wissenschaftlicher Perspektive unterscheidet der Bericht im Folgenden zwischen klassischen¹¹¹ und neueren Ideologieformen des Antisemitismus, weist allerdings zugleich darauf hin, dass diese Idealtypen aktuell kaum noch alleinehend existieren, sondern eng miteinander verknüpft sind. „Moderne Antisemiten“ bedienen sich insofern eines regelrechten „Baukastens“ an Vorurteilen und Stereotypen.

Während klassische antisemitische Einstellungen nach dem Ende des 2. Weltkriegs öffentlich geächtet wurden (gleichwohl blieben sie als Einstellungsmerkmal von Einzelpersonen und bestimmten sozialen Gruppen erhalten), bildeten sich parallel zwei neue Formen des Antisemitismus heraus. Diese standen zum einen im Zeichen der Auseinandersetzung mit der NS-Vergangenheit („sekundärer/post-Holocaust-Antisemitismus“) und zum anderen rückte immer stärker der Umgang mit dem Staat Israel („antizionistischer/israelbezogener Antisemitismus“) in den Mittelpunkt antisemitischer Argumentationen. Während sich die erstgenannte Variante vor allem in der Leugnung des Holocaust oder einer Täter-Opfer-Umkehr ausdrückt, zielt der antizionis-

109 Ebd., S. 23.

110 Ebd., S. 23.

111 Als die fünf klassischen Ideologieformen des Antisemitismus benennt der Bericht den religiösen Antisemitismus, den sozialen Antisemitismus, den politischen Antisemitismus, den nationalistischen Antisemitismus und den rassistischen Antisemitismus. Vgl. ebd., S. 25 f.

tische Antisemitismus auf die fortgesetzte Delegitimierung des Staates Israel.¹¹² Dabei weist der Bericht ausdrücklich auf eine Grauzone ambivalenter Äußerungen hin, die sich zwischen legitimer Kritik an der Politik Israels und antizionistischem Antisemitismus bewegen.¹¹³

Den folgenden Ausführungen liegt die Arbeitsdefinition von Antisemitismus zugrunde, die nach dem Bericht des Unabhängigen Expertenkreises Antisemitismus des Deutschen Bundestages vor allem für die politische und praktische Auseinandersetzung mit dem Thema von Bedeutung ist:

„Der Antisemitismus ist eine bestimmte Wahrnehmung von Juden, die sich als Hass gegenüber Juden ausdrücken kann. Der Antisemitismus richtet sich in Wort und Tat gegen jüdische oder nicht-jüdische Einzelpersonen und/oder deren Eigentum sowie gegen jüdische Gemeinschaften oder religiöse Einrichtungen. Darüber hinaus kann auch der Staat Israel, der dabei als jüdisches Kollektiv verstanden wird, Ziel solcher Angriffe sein.“¹¹⁴

6.1 Antisemitismus im Islamismus

Für antisemitische Vorfälle in Berlin sind sowohl islamistische Gruppen als auch Einzelpersonen und kleinere Gruppen im Straßenland und auf Demonstrationen verantwortlich. Dies betrifft vor allem Beleidigungen und Drohungen

112 Ebd., S. 26 f.

113 Ebd., S. 27 f.

114 Vgl.: www.antisem.eu/projects/eumc-working-definition-of-antisemitism/

BILAG 3 C

gegenüber Juden („verfluchtes Volk“; „verschwindet Drecksjuden“) sowie das Androhen und Verüben körperlicher Gewalt und Todesdrohungen („Juden sollen sterben“).

Antisemitismus gehört zum festen Bestandteil der Ideologie sämtlicher islamistischer (inkl. salafistischer und jihadistischer) Gruppen. Mit professioneller Propaganda verbreiten islamistische Gruppen häufig mit dem Islam begründete antisemitische Stereotype, und sie versuchen, diese Auffassungen auch unter nicht-extremistisch gesinnten Muslimen in Deutschland zu verankern.¹¹⁵

Im Zentrum der antisemitischen Agenda von Islamisten steht ausnahmslos die Delegitimierung des Existenzrechts Israels. Alle islamistischen Gruppen propagieren Gewaltanwendung gegen Israel und seine Staatsbürger und bewerben die Auslöschung des jüdischen Staates. Die in Deutschland 2003 verbotene Organisation „Hizb ut-Tahrir“ (HuT) sowie die Terrornetzwerke „al-Qaida“ und „Islamischer Staat“ fordern darüber hinaus, Juden weltweit zu bekämpfen und zu töten. Außerhalb wie innerhalb Israels verübten die transnationalen Jihadisten sowie die regional gewaltausübende „Hizb Allah“ und HAMAS eine Vielzahl von Anschlägen auf Juden. Die in Deutschland meist nicht offen agierenden islamistischen Gruppen wirken hauptsächlich im Ideologie-Transfer, der vor allem über moderne Kommunikationsmittel erfolgt. Selbstmordanschläge verherrlichende

¹¹⁵ Diese Stereotype betreffen vor allem Ausprägungen des religiösen Antisemitismus (Vorwurf einer historischen Feindschaft der Juden gegen den Islam), des politischen Antisemitismus (Vorwurf der jüdischen Weltherrschaft), des sozialen Antisemitismus (Vorwurf der jüdischen Dominanz der Wirtschaft), des antizionistischen Antisemitismus (Negierung des Existenzrechts Israels) sowie die Leugnung des Holocausts.

und die Zerstörung Israels fordernde antisemitische Propaganda wird auch über islamistische Satellitensender wie „Al-Manar-TV“ oder „Al-Aqsa-TV“ verbreitet, die in Deutschland trotz Verbot über Satellit weiter zu empfangen sind.

Vor allem die militärischen Auseinandersetzungen im Nahen Osten zwischen Israel und den Palästinensern haben sich in den vergangenen Jahren auch auf die Sicherheitslage in Berlin ausgewirkt. Regelmäßig kam es in diesem Zusammenhang nicht nur zu einem erhöhten Demonstrationsaufkommen, sondern auch zu einem Anstieg antisemitischer Straf- und Gewalttaten. Beispielsweise wurden während des Libanonkriegs 2006 oder der kriegsrischen Auseinandersetzungen in Gaza 2008/2009 und 2014 auf Demonstrationen einschlägige Transparente gezeigt und Kampfslogans wie „Tod Israel“ und „Wir zerstören Tel Aviv“ skandiert.

Aus dem Umkreis islamistischer Gruppen wie etwa der „Hizb Allah“, der HAMAS, der HuT und der „Mil-lî Görüş“-Bewegung erfolgten in den vergangenen Jahren sowohl Todesdrohungen gegen Juden als auch Aufrufe zur Zerstörung Israels, die bezeichnender Ausdruck des von ihnen verfolgten Vernichtungsantisemitismus bzw. Vernichtungsantisemitismus sind. Ein häufig verwendetes - auf den iranischen „Revolutionsführer“ Khomeini zurückgehendes - Stereotyp ist die Bezeichnung Israels als „Virus“ und „Krebsgeschwür“, das gewaltsam zu entfernen sei.¹¹⁶

¹¹⁶ Vgl. Bericht des Unabhängigen Expertenkreises Antisemitismus: Antisemitismus in Deutschland - Erscheinungsformen, Bedingungen, Präventionsansätze, Berlin 2011, S. 50.

Geballt zeigte sich dieser Hass auf den Staat Israel in Berlin auf den Demonstrationen zum alljährlichen – die „Befreiung Jerusalems“ fordernden – „al-Quds“-Tag. Im Zuge dieser Demonstrationen, aber auch auf anderen öffentlichen Veranstaltungen, für deren Organisation vor allem Anhänger der schiitisch-libanesischen „Hizb Allah“ und der Islamischen Republik Iran verantwortlich waren, wurden einschlägige antisemitische Plakate gezeigt und judenfeindliche Slogans skandiert. Hierzu gehörten vor allem Slogans wie „Tod den Juden!“, „Tod Israel!“ oder „Jude, Jude feiges Schwein, komm heraus und kämpf alleine!“. In diesem Zusammenhang wurden Juden, der

Staat Israel und auch die zionistische Bewegung mit dem Nationalsozialismus konnotiert („Nazimörder Israel“, „Zionisten sind Faschisten“) und der Umgang Israels mit den Bewohnern des Gazastreifens mit der Vernichtung der Juden durch die Nationalsozialisten gleichgesetzt („Stop Holocaust in Gaza“). 2017 wurden auf Demonstrationen zudem israelische Fahnen verbrannt und Träger israelischer Fahnen attackiert.

Auch in salafistischen Moscheen Berlins erfolgten sowohl Aufrufe zum militanten Jihad gegen Juden in Israel, als auch Aufrufe zur weltweiten Tötung von Juden. 2014 sorgte eine auf den Gaza-Konflikt bezogene antisemitische Pre-

digt eines Imams an der „Al-Nur-Moschee“ für Aufsehen, die eine Fürbitte an Gott enthielt, die „zionistischen Juden zu vernichten“ und „bis auf den letzten zu töten“. ¹¹⁷ Nach einer längeren juristischen Auseinandersetzung um die Frage der Strafbarkeit dieser Predigt verurteilte das Landgericht Berlin den Prediger 2016 in zweiter Instanz schließlich wegen Volksverhetzung nach § 130 Absatz 1 Nr. 1 StGB. Mit seiner Vernichtungsrhetorik, so das Gericht, hat der Angeklagte zielgerichtet und vorsätzlich zum Hass gegen Juden aufgerufen. Die Predigt warf ein bezeichnendes Schlaglicht auf den manifesten, aber oftmals nicht-öffentlich propagierten Antisemitismus der salafistischen Szene.

6.2 Antisemitismus im nicht-islamistisch geprägten Ausländerextremismus

Auch im nicht-islamistisch geprägten extremistischen Spektrum ausländischer Organisationen sind antisemitische Stereotype präsent. So ist Antisemitismus etwa bei rechtsextremistischen Türken Teil ihrer nationalistischen und rassistischen Ideologie, die in Deutschland im Wesentlichen der Dachverband „Föderation der Türkisch-Demokratischen Idealistenvereine in Deutschland e.V.“ und meist unorganisierte Jugendliche vertreten. Die Anhänger der Bewegung sind als „Graue Wölfe“ oder „Ülkücü“-Bewegung bekannt und bezeichnen sich selbst als Idealisten („Ülkücü“).

Die nationalistisch-rassistische „Ülkücü“-Ideologie basiert auf dem Überlegenheitsanspruch des Türkentums und der türkischen Nation sowie auf der Abwertung anderer Ethnien, Nationen und Religionsgemeinschaften. Zum übersteigerten Nationalismus der Bewegung gehören zwangsläufig rassistische und antisemitische Einstellungen. Nihal Atsız, einer der bedeutendsten sich offen als Rassist bekennenden Ideologen der „Ülkücü“ in der Türkei, erklärte 1941 eine Vielzahl Völker zu Feinden der Türken, die Juden jedoch bildeten

¹¹⁷ Wörtlich heißt es in dem Bittgebet: „Oh Gott, vernichte die zionistischen Juden! Sie sind keine Herausforderung für dich. Zähle sie und töte sie bis auf den letzten! Verschone keinen einzigen von Ihnen!“

„den heimlichen Feind aller Völker.“ Wie andere extremistische Strömungen bedient die „Ülkücü“-Bewegung mittels Verschwörungstheorien klassische antisemitische Stereotype und Ressentiments. Zentral ist das Negativklima vom Judentum als subversive Macht, das die Weltherrschaft anstrebe.

6.3 Antisemitismus im rechtsextremistischen Spektrum

Die Feindschaft gegenüber Juden hat in der rechtsextremistischen Szene eine lange Tradition und gehört nach wie vor zu den prägenden ideologischen Merkmalen traditioneller Rechtsextremisten. Die Wurzeln dieser Feindschaft liegen im Aufkommen des „Rassen-Antisemitismus“ ab dem letzten Drittel des 19. Jahrhunderts. War die Feindschaft gegenüber Juden bis dahin nahezu ausschließlich religiös oder sozial begründet, wurde ab diesem Zeitpunkt mit vermeintlich „wissenschaftlichen“ Belegen die Stigmatisierung, Ausgrenzung, Vertreibung und letztendlich auch Vernichtung von Juden legitimiert.¹¹⁸ Der rassistische Antisemitismus wurde später das ideologische Bindemittel der NSDAP. Mit der so genannten Machtergreifung Hitlers wurde Antisemitismus Staatsdoktrin. Hierauf berufen sich Neonazis nach wie vor, so dass der Antisemitismus bereits aus historischen Gründen dem traditionellen Rechtsextremismus immanent ist.

Eine entscheidende Rolle bei der Genese des rechtsextremistisch motivierten Antisemitismus spielten auch Verschwörungsmethoden des ausgehenden 19. Jahrhunderts. In diesen auch als „Verschwörungsideologie“ bezeichneten Vorstellungen zieht ein weltweit miteinander vernetztes jüdisches „Volk“ im Geheimen die Fäden und ist damit verantwortlich für alle wirtschaftlichen, politischen und sozialen Probleme dieser Welt. Diese Verschwörungsvorstellungen wurden nach dem Ende des Zweiten Weltkriegs durch Unterstellungen von Rechtsextremisten ergänzt, nach denen die Bundesrepublik Deutschland ein von den West-Alliierten oktroiiertes Gebilde sei, das von einflussreichen

jüdischen Kreisen maßgeblich initiiert wurde. Dabei beziehen sich Rechtsextremisten auch auf vermeintliche Belege aus historischen Dokumenten, aus denen hervorgehen soll, dass die Juden Deutschland immer schon vernichten wollten.¹¹⁹

Die so genannten Holocaustleugner, eine zuletzt zahlenmäßig kleine Gruppe, verbreiteten sogar, dass der Holocaust eine jüdische Inszenierung gewesen sei, um Deutschland zu unterjochen und hohe Wiedergutmachungszahlungen zu erpressen. Regelmäßigen, offenen und strafrechtlich relevanten Antisemitismus gab es bis 2009 insbesondere im Bereich des so genannten diskursorientierten Rechtsextremismus. Der 2009 verbotene „Verein zur Rehabilitation der wegen Bestreitens des Holocaust Verfolgten“ (VRBH) hatte gar als zentralen und offiziellen Vereinszweck „die Widerlegung der so genannten Holocaustlüge“. Dass mit dem Vereinsverbot aber weder die Protagonisten des Vereins, noch das dort propagierte Gedankengut verschwunden sind, zeigte sich u.a. auf einer Veranstaltung im Januar 2016. In eine Gaststätte in Tempelhof referierte die ehemalige Vorsitzende des VRBH und bestritt dort, dass es den Holocaust gegeben habe. Die 89jährige wurde dafür vom Berliner Amtsgericht im Oktober 2017 zu einer sechsmonatigen Haftstrafe verurteilt.

Mit der Gründung der so genannten „Europäischen Aktion“ (EA) im Jahr 2010 formierte sich die ehemalige Szene der Holocaustleugner neu. Die Agitation gegen die so genannte „Holocaust-Lüge“ wurde bei der EA verknüpft und dezentraler formuliert als vormals beim VRBH. 2017 gab die EA ihre Auflösung bekannt und teilte in einer Erklärung mit, dass einzelne ehemalige Mitglieder weiterhin die Ziele der EA verfolgen würden.

119 Exemplarisch wird dafür der sogenannte Morgenthau-Plan nach dem jüdisch-amerikanischen Finanzminister Henry Morgenthau von 1944 herangezogen, der vorsah, Deutschland nach der bereits absehbaren Kapitulation in einen reinen Agrarstaat umzuwandeln, damit es nie wieder einen Angriffskrieg führen könne.

118 Benz, Wolfgang, Antisemitismus im 19. und 20. Jahrhundert. Erschienen bei der Bundeszentrale für politische Bildung 2006, abrufbar unter www.bpb.de.

Antisemitismus und Holocaustablehnung finden sich aber keineswegs nur in diesen diskursorientierten Zirkeln, sondern sind fester Bestandteil der Ideologie und des Handelns aller Gruppierung des traditionellen

Rechtsextremismus. Eine der bekanntesten antisemitischen Provokationen der letzten Jahre wurde vom Berliner Landesverband der NPD initiiert. Im Wahlkampf zum Berliner Abgeordnetenhaus im Jahr 2011 postierte der damalige Spitzenkandidat der NPD auf einem Motorrad mit dem bewusst mehrdeutigen Slogan „Gas geben“. Eines dieser Plakate wurde vor dem jüdischen Museum in Kreuzberg angebracht.

Auch die beiden Netzwerke „Freie Kräfte“ und „Rechtsextremistische Musik“ lassen keinen Zweifel an ihrer Feindschaft gegenüber Juden. Häufiger findet man beispielsweise Äußerungen, die auf eine Relativierung des Holocaust abzielen, indem der Begriff von Rechtsextremisten entfremdet und mit aktuellen politi-

schen Entwicklungen verknüpft wird. In Berlin fanden sich solche Äußerungen regelmäßig auf der anonym betriebenen Website der „Autonomen Nationalisten“. 2015 hieß es dort etwa:

„Der Zweite Weltkriegs-Holocaust an den Deutschen heißt bis heute ‚Befreiung‘, den Flüchtlings-Holocaust nennen sie jetzt ‚Bereicherung‘.“¹²⁰

Antisemitische Klischees finden sich auch in den Texten diverser rechtsextremistischer Bands. Um die antisemitischen Inhalte zu kaschieren, wird dabei vordergründig die Politik Israels angeprangert. Die dahinterstehende Intention der Verunglimpfung aller Juden ist jedoch in vielen Fällen unschwer zu erkennen:

„Kindermörder - Israel. Frauenmörder - Israel.

Israel, USA - Menschenrechte ha ha ha“

Wer wirft Bomben auf Frauen und Kinder - Israel

Wer ist der Völker größter Schwindler - Israel

[...]

Und wer hat den Deutschen den Stolz gestohlen - Israel“¹²²

Typisch ist auch die Verwendung von Codes und Andeutungen. Begriffe wie „Ostküste“,¹²² „Zinsnechtschaft“, Z.O.G. (Zionist Occupied Government als Abkürzung für eine unter jüdischem Einfluss stehende deutsche Regierung) oder Auslassungen haben sich in der rechtsextremistischen Musikszenen als Synonyme für die bei Rechtsextremisten imaginierte jüdische Weltherrschaft etabliert:

120 Auf dem Twitter-Account der AN-Berlin am 14.10.2015 und 15.12.2015 geteiltes Zitat. AN-Kommentar dazu: „Wahre Worte“.

121 Liedtext (Auszug) aus: „Free Palästina“ der rechtsextremistischen Berliner Band „D.S.T.“, CD „Wehret den Anfängen“, erschienen 2015.

122 Gemeint ist die US-amerikanische Ostküste, an der viele Finanzinstitute und die amerikanische Aktienbörse angesiedelt sind. Diese Institutionen werden aus der Sicht von Antisemiten angeblich von Juden dominiert und gesteuert.

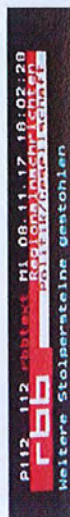
„Mit Geldkarten will ZOG unser Bargeld abschaffen/
Hin zum gläsernen Bürger soll die Reise geh'n (...)

Weil ich genau weiß, dahinter stecken die, dahinter stecken die,
dahinter stecken die!“¹²³

16 Stolpersteine in der Hufeisenstraße entfernt ++
+ Fußgänger können nun gefahrlos den Bürgersteig passieren +
#Hufeisenstraße #Bütz #Stolpersteine #NPD #Neukölln

NPD Neukölln

„Bundesschamanlage“ bzw. „Holo-Mahnmal“.¹²⁴ Der Neuköllner NPD-Kreisverband veröffentlichte auf seinem Facebook-Profil eine Stellungnahme unter der Überschrift: „Fußgänger können nun gefahrlos den Bürgersteig passieren“¹²⁵ und spielte damit auf die Entwendung mehrerer „Stolpersteine“ im Bezirk Neukölln an. Am 9. November 2016 veröffentlichten die „Freien Kräfte Berlin Neukölln“ (FKBN) auf ihrem Facebook-Profil eine Karte, auf der jüdische und israelische Einrichtungen in Berlin aufgeführt waren. In Frakturschrift stand dazu: „Juden unter uns!“ Die Verfasser des Beitrags kommentierten die Karte mit: „Heut ist so ein schöner Tag!“ und spielt damit auf die „Reichspogromnacht“ am 9. November 1938 und die Verfolgung und Vernichtung der europäischen Juden im „Dritten Reich“ an.

¹²³ Liedtext (Auszug) aus: „M.O.R.D.“ der rechtsextremistischen Berliner Band „Die Lunikoff-Verschönerung“, CD „Öl ins Feuer“, erschienen 2017.

¹²⁴ Erklärung des NPD-Landesverbands, aufgerufen am 22.8.2006.

¹²⁵ Facebook-Profil der NPD Neukölln, Posting vom 8.11.2017.

Darüber hinaus gibt es auch Einzelpersonen aus der so genannten „Reichsbürgerbewegung“, die sich dezidiert antisemitisch äußern. Dies passiert üblicherweise anonym im Internet. Im Januar wurden ein Berliner „Reichsbürger“ und seine Lebensgefährtin wegen des Verdachts, einer Gruppierung anzugehören, dessen Anführer geäußert hatte, bewaffnete Anschläge u.a. auf Juden begehen zu wollen, vorübergehend festgenommen.

Antisemitismus ist fester Bestandteil rechtsextremistischer Ideologie, in der Rechtsextremisten das Feindbild des deutschfeindlichen, weltweit vernetzten Judentums aufrechterhalten. Dass nach wie vor die meisten antisemitisch motivierten Straftaten auf das Konto von Rechtsextremisten gehen, zeigt, dass sich dieser Antisemitismus nicht nur in verbalen Bedrohungen und Beleidigungen erschöpft.

6.4 Linksextremistischer Antisemitismus

Auch im deutschen Linksextremismus gibt es eine „antisemitische Traditionslinie“ - ausgehend von den Frühsozialisten und der Arbeiterbewegung über die marxistischen Klassiker und den linksextremistischen Terrorismus bis heute. Dieser Antisemitismus ist zum einen antikapitalistisch motiviert und basiert historisch auf einer Gleichsetzung von „Juden“ und „Kapital“.

Theorielastiger und ebenfalls antikapitalistisch ausgerichtet ist die von Anti-Imperialisten vertretene Auffassung, eine auf die Ausweitung des eigenen Herrschaftsbereichs abzielende Politik sei dem Kapitalismus immanent. Sie brandmarken insbesondere die USA und seit dem Sechstagekrieg 1967 auch Israel als Protagonisten imperialistischer Bestrebungen. Nicht zuletzt die Solidarisierung mit palästinensischen Befreiungsbewegungen führte in der Folge zu z.T. eklatanten antisemitischen Äußerungen und Haltungen.

Orthodoxe Linksextremisten dagegen betrachteten den Faschismus als chauvinistischste und reaktionärste Herrschaftsform des Kapitals und leiteten daraus ab, die deutsche Arbeiterbewegung könne per se nicht antisemitisch sein.

Bereits seit der Staatsgründung Israels wurde (und wird) linksextremistischer Antisemitismus häufig als Anti-Zionismus bzw. Anti-Israellismus verbrämt.¹²⁶ Im Zusammenhang mit israelischen Aktionen gegen die Palästinenser bemühen Linksextremisten Vokabular wie „Holocaust“, „Pogrom“, „Vernichtungskrieg“, „Völkermord“, „Blut und Boden-Ideologie“ und setzen

diese insofern gleich mit Taten der Nationalsozialisten. Auch die Negierung des Existenzrechts Israels gehört in diesen Zusammenhang.

Dass antisemitische Haltungen in der linksextremistischen Szene in einer langen Tradition stehen, zeigt ein Blick in die Geschichte. So verübten die „Tupamaros Westberlin“ 1969 einen Anschlag auf das jüdische Gemeindehaus im damaligen West-Berlin. In der Täterklärung hieß es, „wahrer Antifaschismus“ sei die Solidarisierung mit dem Kampf der Palästinenser gegen Israel. Die Ermordung israelischer Olympioniken in München 1972 wurde von der RAF und diversen linksextremistischen Gruppierungen begrüßt, und Demonstrationen gegen militärische Aktionen Israels im Libanon in den 80er Jahren fanden vor Synagogen und nicht vor israelischen Botschaften statt.

Auch im Zusammenhang mit der jährlichen „al-Quds“-Demonstration kam es wiederholt zu antisemitischen Äußerungen einzelner Akteure, die zu zeitweiligen Diskussionen und zu einem zumindest zeitweiligen Rückgang der linksextremistischen Beteiligung an der Demonstration führten.

126 Vgl. hierzu z. B. „Mutige Lesung zum Buch ‚Die Antisemitenmacher‘“, in: „Rote Fahne“ Ausgabe 1/2018, S. 18.

So genannte Anti-Deutsche dagegen solidarisierten sich mit Israel und den USA aufgrund der historischen Schuld Deutschlands. Nach ihrer Auffassung konsolidierte sich nationale Identität in Deutschland ausschließlich „völkisch“ und über Antisemitismus. Insofern sei eine kommunistische Revolution nur gegen Deutschland möglich. Sie sehen sich in einer Allianz mit Israel und den USA im Kampf gegen den Islamismus, der von ihnen mit dem Nationalsozialismus verglichen wird.

Diese – zahlenmäßig kleinen – Spektren der linksextremistischen Szene Berlins (jeweils weniger als 100 Personen) bekämpfen sich z.T. auch mit Gewalt.

So warfen sich selbst als jüdisch definierende Antifaschisten den Anti-Deutschen eine Instrumentalisierung des Begriffs Antisemitismus vor, um auf diese Weise eigene politische Ziele zu erreichen. Grundsätzlich sei Antisemitismus innerhalb der deutschen „Linken“ in vielfacher Weise existent und werde nach ihrer Ansicht häufig durch vermeintlichen Anti-Zionismus getarnt.

Die anti-imperialistische Gruppierung „Jugendwiderstand Berlin“ protestierte wiederum anlässlich der angekündigten Anerkennung Jerusalems als Hauptstadt Israels gemeinsam mit islamistischen Gruppierungen wie HAMAS und „Hizb Allah“. Über die sozialen Medien forderte sie wiederholt „Tod dem Zionismus“ und verkündete, es sei eine „besondere Ehre“ gewesen, anlässlich einer Veranstaltung zum 50. Jahrestag der PFLP-Gründung¹²⁷ eine Rede halten

127 „Popular Front for the Liberation of Palestine“ („Volksfront zur Befreiung Palästinas“), gegründet 1967. Die PFLP wird von der EU sowie den USA als Terrororganisation eingestuft.

zu dürfen. Als „proletarische Internationalisten“ stehe die Gruppierung „fest an der Seite des palästinensischen Volks in seinem gerechten Kampf gegen Zionismus und Imperialismus“.¹²⁸ Im Rahmen der Veranstaltungen zum 1. Mai hatte die Gruppierung eine Kundgebung am Karl-Marx-Platz in Neukölln angemeldet, zu der sie unter dem Motto „Fick Israel und die USA“ aufrief.

„Jugendwiderstand“ (JW)

Gründung: 2015

Mitglieder: Berlin: 15-20

Die aus dem Umfeld der „Revolutionären Aktionszellen“ (RAZ)¹²⁹ hervorgegangene Gruppe „Jugendwiderstand“ gibt sich streng dogmatisch, ist kaderartig organisiert und beschreibt sich selbst als „proletarische, revolutionäre und antiimperialistische Jugendorganisation“, die „gegen dieses System, für den Sozialismus und die freie Zukunft des Kommunismus“ kämpfe. In Berlin verortet sie sich im „Arbeiterviertel Neukölln“. Sie ruft jugendliche unter dem Motto „wehrt euch und kämpft“ dazu auf, sich der Gruppierung anzuschließen und gemeinsam gegen Imperialismus, Revisionismus und Reaktion sowie für eine Revolution durch bewaffnete Machtergreifung einzusetzen. Über Graffiti, die sie als Fotos auf ihren Social Media-Präsenzen veröffentlicht, offenbart sie eine Verehrung für Mao und Stalin und ruft zum Boykott von

¹²⁸ „Al Quds bleibt Falastin – Berlin steht fest an der Seite Palästinas!“ auf der Internetpräsenz „Jugendwiderstand“. Veröffentlicht am 11.12.2017. Abgerufen am 20.12.2017.

¹²⁹ Vgl. Senatsverwaltung für Inneres und Sport: Verfassungsschutzbericht 2011. S. 127.

»

Wahlen auf. Das Parlament sei „eine Laberbude und ein Schweinestall, voll von Verbrechern, Heuchlern und Lügern“. Im Zusammenhang mit dem G20-Gipfel Hamburg spricht „Jugendwiderstand“ in pathetischer Diktion von erfolgreichen „Kämpfen in Volksvierteln“, bei denen jedoch der „Schutz der Massen“ zu gewährleisten sei, um „solche Kämpfe perspektivisch in Siege zu verwandeln und (...) Vertrauen der Massen in die Revolutionäre aufzubauen und ihre Mobilisierung und Politisierung zu stärken.“¹³⁰ Die Gruppierung ist als gewaltbereit einzustufen. Sie ist in der linksextremistischen Szene Berlins weitgehend isoliert.

Grundsätzlich ist gleichwohl davon auszugehen, dass in der linksextremistischen Szene Berlins dezidiert antisemitische Haltungen und Äußerungen nicht unübersprochen bleiben und aktuell nicht breit vermittelbar sind.

6.5 Fazit

Die vorstehenden Ausführungen zeigen, wie fest antisemitische Stereotype in den Ideologien nahezu aller extremistischen Gruppierungen und Akteure verwurzelt sind. Antisemitische Einstellungen sind allerdings nicht auf das extremistische Spektrum beschränkt. Zwar sind verschiedenen Studien zufolge die Zustimmungsraten in der Bevölkerung zu klassisch antisemitischen Stereotypen („Die Juden haben zu viel Einfluss“) seit Jahren rückläufig; bezogen auf israelbezogenen Antisemitismus („bei der Politik, die Israel macht, kann ich gut verstehen, dass man was gegen Juden hat“) schwanken sie jedoch, je nach Fragestellung, zwischen 30 und 40 Prozent.¹³¹

¹³⁰ Zu sämtlichen Zitaten in diesem Absatz vgl. die Internetpräsenz „Jugendwiderstand“. Abgerufen am 20.12.2017.

¹³¹ Vgl. Zick, Andreas; Küpper, Beate; Krause, Daniela: „Gespaltene Mitte – Feindselige Zustände. Rechtsextreme Einstellungen in Deutschland 2016“, S. 44 ff.; online abrufbar unter: www.fes-gegen-rechtsextremismus.de/pdf_16/GespalteneMitte_FeindseligeZustände.pdf.

7

Scientology Organisation

Diese offenkundige Anfälligkeit breiterer Gesellschaftsschichten für antisemitische Vorurteile bietet auch politischen Extremisten thematische Anknüpfungspunkte zur gesellschaftlichen Mitte. Versuche, ihre gesellschaftliche Isolation zu überwinden, sind mittlerweile von diversen Gruppen in allen extremistischen Spektren zu beobachten – Antisemitismus kann hier als Brücke oder „Türöffner“ dienen.

Im politisch rechten Spektrum sind es beispielsweise immer häufiger Verschwörungstheorien, die zwar modern verpackt daherkommen, im Kern aber immer wieder die jahrhundertalte Behauptung enthalten, hinter allen politischen und sozialen Verwerfungen stünden „die Juden“. Unter Rechtsextremisten, insbesondere aber in der „Reichsbürgerszene“ sind solche Ansichten weit verbreitet und dürften nicht unerheblich dazu beigetragen haben, dass sich das Personenpotenzial dieser Szene bundesweit erheblich vergrößert hat.

In politisch linken Kreisen und unter Muslimen ist es hingegen nicht selten eine unreflektierte Solidarität mit dem palästinensischen Volk, dass die Tür für antisemitische Argumentationsmuster öffnet. Die immer populärer werdende Denunzierung Israels als ein „Apartheidstaat“ oder Vergleiche Israels mit dem nationalsozialistischen Deutschland sind nur zwei Beispiele dafür, dass sich antisemitische Positionen mittlerweile auch in breiteren gesellschaftlichen und politischen Diskursen jenseits des explizit extremistischen Spektrums wiederfinden.

Diese Entwicklung greift dabei längst nicht mehr nur eine bestimmte soziale oder religiöse Gruppe an. Vielmehr geht der moderne Antisemitismus immer häufiger mit einer wachsenden Rezeption und Akzeptanz auch anderer menschen- und demokratiefeindlicher Positionen einher. Antisemitismus ist insofern nicht nur ein Angriff gegen Jüdinnen, Juden oder den Staat Israel, sondern auch gegen die freiheitliche demokratische Grundordnung und die darin verankerten Werte.

BILAG 4 A

<https://www.addthis.com/bookmark.php?v=300>

EN ▼

<https://www.addthis.com/bookmark.php?v=300><https://www.addthis.com/bookmark.php?v=300>

OPEN LETTER

Palestinian Civil Society Call for BDS

July 9, 2005 / By (/news-listing-author/Palestinian civil society)

(/news-listing-author/Palestinian civil society)

(/news-listing-author/Palestinian civil society)

(/news-listing-author/Palestinian civil society) Palestinian civil society (/news-listing-author/Palestinian civil society) /

Palestinian Civil Society Calls for Boycott, Divestment and Sanctions against Israel Until it Complies with International Law and Universal Principles of Human Rights - 9 July 2005

Palestinian Civil Society Calls for Boycott, Divestment and Sanctions against Israel Until it Complies with International Law and Universal Principles of Human Rights 9 July 2005

Click here for language versions: [Arabic](#) - [Spanish](#) - [French](#) - [Italian](#) - [German](#) - [Hebrew](#) - [Slovak](#)

English:

One year after the historic Advisory Opinion of the International Court of Justice (ICJ) which found Israel's Wall built on occupied Palestinian territory to be illegal; Israel continues its construction of the colonial Wall with total disregard to the Court's decision. Thirty eight years into Israel's occupation of the Palestinian West Bank (including East Jerusalem), Gaza Strip and the Syrian Golan Heights, Israel continues to expand Jewish colonies. It has unilaterally annexed occupied East Jerusalem and the Golan Heights and is now de facto annexing large parts of the West Bank by means of the Wall. Israel is also preparing - in the shadow of its planned redeployment from the Gaza Strip - to build and expand colonies in the West Bank. Fifty seven years after the state of Israel was built mainly on land ethnically

cleansed of its Palestinian owners, a majority of Palestinians are refugees, most of whom are stateless. Moreover, Israel's entrenched system of racial discrimination against its own Arab-Palestinian citizens remains intact.

BILAG 4 B

In light of Israel's persistent violations of international law; and

Given that, since 1948, hundreds of UN resolutions have condemned Israel's colonial and discriminatory policies as illegal and called for immediate, adequate and effective remedies; and

Given that all forms of international intervention and peace-making have until now failed to convince or force Israel to comply with humanitarian law, to respect fundamental human rights and to end its occupation and oppression of the people of Palestine; and

In view of the fact that people of conscience in the international community have historically shouldered the moral responsibility to fight injustice, as exemplified in the struggle to abolish apartheid in South Africa through diverse forms of boycott, divestment and sanctions; and Inspired by the struggle of South Africans against apartheid and in the spirit of international solidarity, moral consistency and resistance to injustice and oppression;

We, representatives of Palestinian civil society, call upon international civil society organizations and people of conscience all over the world to impose broad boycotts and implement divestment initiatives against Israel similar to those applied to South Africa in the apartheid era. We appeal to you to pressure your respective states to impose embargoes and sanctions against Israel. We also invite conscientious Israelis to support this Call, for the sake of justice and genuine peace.

These non-violent punitive measures should be maintained until Israel meets its obligation to recognize the Palestinian people's inalienable right to self-determination and fully complies with the precepts of international law by:

1. Ending its occupation and colonization of all Arab lands and dismantling the Wall
2. Recognizing the fundamental rights of the Arab-Palestinian citizens of Israel to full equality; and
3. Respecting, protecting and promoting the rights of Palestinian refugees to return to their homes and properties as stipulated in UN resolution 194.

The Palestinian political parties, unions, associations, coalitions and organizations below represent the three integral parts of the people of Palestine: Palestinian refugees, Palestinians under occupation and Palestinian citizens of Israel.

Unions, Associations, Campaigns

Council of National and Islamic Forces in Palestine (Coordinating body for the major political parties in the Occupied Palestinian Territory) • Palestinian Independent Commission for Citizen's Rights (PICCR)

Union of Arab Community Based Associations (ITTIAH), Haifa

Forum of Palestinian NGOs in Lebanon

Palestinian General Federation of Trade Unions (PGFTU)

General Union of Palestinian Women (GUPW)

General Union of Palestinian Teachers (GUPT)

Federation of Unions of Palestinian Universities' Professors and Employees

Consortium of Professional Associations

Union of Palestinian Medical Relief Committees (UPMRC)

Health Work Committees – West Bank

Union of Agricultural Work Committees (UAWC)

Union of Palestinian Agricultural Relief Committees (PARC)

Union of Health Work Committees – Gaza (UHCW)

Union of Palestinian Farmers

Occupied Palestine and Syrian Golan Heights Advocacy Initiative (OPGAI)

General Union of Disabled Palestinians

Yafa for Education and Culture, Nablus

BILAG 4 D

Yazour Charitable Society, Nablus

YMCA-East Jerusalem

Youth Cooperation Forum, Hebron

YWCA-Palestine

Zakat Committee-al-Khader, Bethlehen

Zakat Committee-Deheishe camp, Bethlehem

The Palestinian Center for Rapprochement between People (PCR)

Alternative Voice in the Galilee (AVIG)

[Back to top](#)

Arabic:

مؤسسات المجتمع المدني الفلسطيني تنادي بمقاطعة إسرائيل وسحب الاستثمارات منها وفرض العقوبات عليها حتى تنصاع للقانون الدولي والمبادئ الدولية لحقوق الإنسان

9 تموز 2005

لقد مر عام على صدور القرار التاريخي لمحكمة العدل الدولية، والذي اعتبر أن قيام إسرائيل ببناء الجدار على الأرض الفلسطينية المحتلة عمل غير قانوني. ومع هذا، فإن إسرائيل مستمرة في بناء جدارها الكولونيالي متجاهلة قرار المحكمة المذكور. ثمانية وثلاثون عاماً من الاحتلال الإسرائيلي للضفة الغربية (ومن ضمنها القدس الشرقية)، قطاع غزة وهضبة الجولان، وإسرائيل مستمرة في توسيع مستعمراتها. كما أنها قامت بضم القدس الشرقية ومرتفعات الجولان السورية من طرف واحد، وضمت عملياً - بسياسة الأمر الواقع - أجزاء واسعة من أراضي الضفة الغربية بواسطة الجدار. كما تخطط إسرائيل، تحت غطاء خطة إعادة الانتشار من غزة، لبناء وتوسيع مستعمراتها في الضفة الغربية. بعد مرور سبعة وخمسين عاماً على إنشاء دولة إسرائيل، والتي اقيمت بمعظمها على أرض فلسطينية تم "تطهيرها" عرقياً من أصحابها الفلسطينيين، فإن غالبية الفلسطينيين هم لاجئون، وأغلبهم "بدون جنسية". إضافة إلى ذلك، فإن نظام التمييز العنصري الإسرائيلي ضد المواطنين العرب الفلسطينيين حاملي الجنسية الإسرائيلية لا يزال مستشرياً.

انطلاقاً من انتهاكات إسرائيل المستمرة للقانون الدولي،

وعلى ضوء تجاهل إسرائيل منذ عام 1948 لمئات من قرارات الأمم المتحدة التي أدانت سياساتها الاستعمارية والعنصرية، واعتبرتها غير قانونية، ونادت بحلول فعالة ومناسبة،

KONTROLL: LO-leider Hans-Christian Gabrielsen og styreleder Gerd Kristiansen, ser ut å ha god kontroll på de 315 delegatene på ... [Les foto](#)

LO vil boikotte Israel

Mot sterke advarsler fra LO-sjef Hans Christian Gabrielsen, gikk LO-kongressen likevel inn for å boikotte Israel.

Av Bjørn Haugen og Marte Mølgaard
12.05.17 11:12 | Oppdatert 12.05.17 14:00

Mye lå til rette for at LO-kongressen skulle passere uten de store overraskelsene.

Men fredag formiddag ble det iflertall for et forslag om å boikotte Israel, mot sterke advarsler fra den ferske LO-lederen Hans Christian Gabrielsen.

- Jeg er veldig glad LO nå går inn for boikott. Det er en naturlig videreutvikling av standpunktene og solidariteten vi har hatt med Palestina i mange år. Jan Olav Andersen, leder av EL og IF-forbundet, som sto bak forslaget.

BILAG 6

Apartheidfrie soner

Israels måte å behandle palestinerne på, kommer inn under FNs definisjon av hva som er apartheid. Kampanjen «Apartheidfrie soner» har som målsetting at det opprettes apartheidfrie soner som er frie for israelske varer, tjenester og samarbeid. En apartheidfri sone kan f.eks. være en butikk, en institusjon, en organisasjon, en restaurant, ei gate, et nabolag, en bydel, et sted.

[Se kart over Apartheidfrie Soner](#)

[Mer om kampanjen her »](#)

BILAG 7

<https://web.archive.org/web/20180931161709/http://www.ywca-palestine.org/viewer.php?ID=258>

<http://www.ywca-palestine.org/viewer.php?ID=258>

15 captures
 12 Jan 2014 - 31 Aug 2016

MAR AUG SEP
 2016 2018 2019

the "Nakba" which means the great catastrophe or disaster. The Nakba destroyed the fabric of Palestinian life and the relationships between Jews and Palestinians.

It is in the psyche of every Palestinian that the Right of Return is a sacred right and that there can be no peace without it. It is also a basic right derived from the Universal Declaration of Human Rights and all international and regional covenants. It is an individual right derived from the Principle of Self Determination. It has no statute of limitation and cannot be extinguished by a treaty or the establishment of a state.

The first formal move towards the recognition of a right of return was in UN General Assembly Resolution 184 passed on 11 December 1948 which provided (Article 11):

- 'Resolves that the refugees wishing to return to their homes and live at peace with their neighbors should be permitted to do so at the earliest practicable date, and that compensation should be paid for the property of those choosing not to return and for loss of or damage to property which, under principles of international law or in equity, should be made good by the Governments or authorities responsible.'

UN Resolution 194 has been repeatedly confirmed by the international community over 110 times in the last 50 years

UNRWA has registered 4.8 million Palestinian refugees today. Many more are unregistered and living now in other countries and many others are internally displaced within Israel or Palestine as the ongoing destruction of villages, homes, and lives continues under settler colonization.

Websites

www.badil.org Badil Resource Center for Palestinian Residency and Refugee Rights

www.ongoingnakba.org online media website for audio productions, short films, photo galleries

www.PalestineRemembered.com Palestine Remembered

www.nakba-archive.org

www.zochrot.org Zochrot

www.ifamericansknew.org/history/ref-nakba.html

www.sheikharrah.net

ANTISEMITTISME I NORGE?

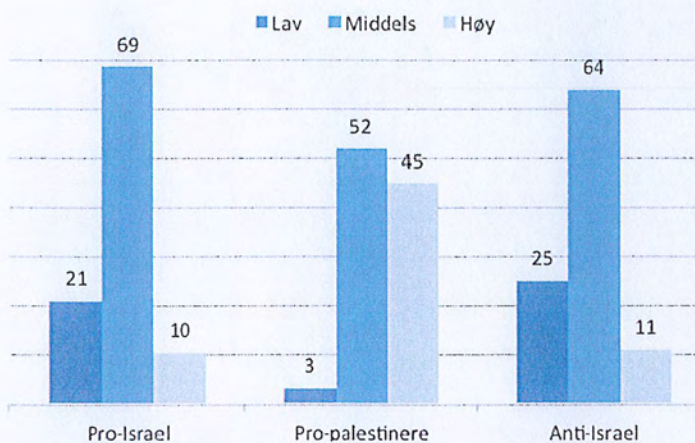
DEN NORSKE BEFOLKNINGENS HOLDNINGER TIL JØDER
OG ANDRE MINORITETER

SENTER FOR STUDIER
AV HOLOCAUST OG
LIVSSYNSMINORITETER
MAI 2012

Figur 14 viser en forenklet fremstilling av fordelingen på de tre indeksene, tredelte med (tilnærmet) like brede intervaller (0-6, 7-13, 14-20 for den første indeksen, 0-4, 5-10, 11-16 for den andre, og 0-3, 4-8, 9-12 for den tredje.

Figur 14. Fordeling på de tre Midtøsten-indeksene inndelt i tre tilnærmet like brede intervaller (prosent)

For både pro- og anti-Israel-indeksen plasserer omkring to tredjedeler av respondentene seg midt på skalaen. Flere skårer høyt når det gjelder negative enn positive oppfatninger (10-11 prosent befinner seg på øvre tredjedel av skalaen). Den pro-palestinske/Israel-kritiske indeksen skiller seg ut ved at nærmere halvdelen har en høy verdi, og nesten ingen en lav.

Sammenheng mellom syn på Midtøsten-konflikten og antisemittisme

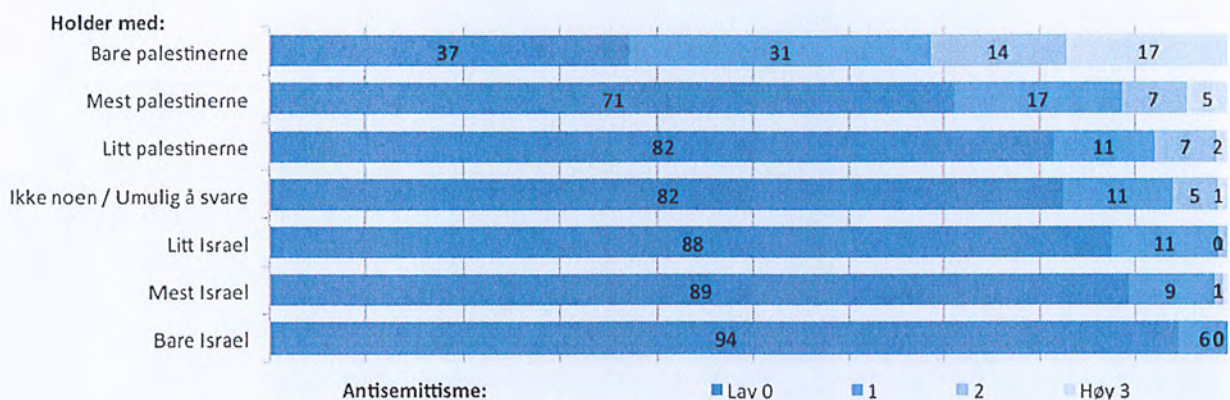
Hvilken sammenheng er det mellom hvem en holder med av Israel eller palestinerne, oppfatningen om påstandene om Midtøsten-konflikten, og hvorvidt en har negative oppfatninger om jøder?

Ser vi på støtten til partene i konflikten, er det en tendens til at andelen med en eller flere høye verdier på de tre indeksene for negative oppfatninger av jøder, øker jo lengre vi kommer på skalaen fra dem som holder utelukkende med Israel til dem som holder utelukkende med palestinerne. Det er spesielt den lille gruppen som bare holder med palestinerne (2,3 prosent av utvalget), som skiller seg ut. Her er det 31 prosent med skåre 2-3 på antisemittismeindeksen, sammenliknet med 12 prosent for dem som holder mest med palestinerne og 9 prosent for dem som holder litt med palestinerne. For dem som holder med Israel forekommer nesten ikke to eller tre negative oppfatninger om jøder.

BILAG 8 C

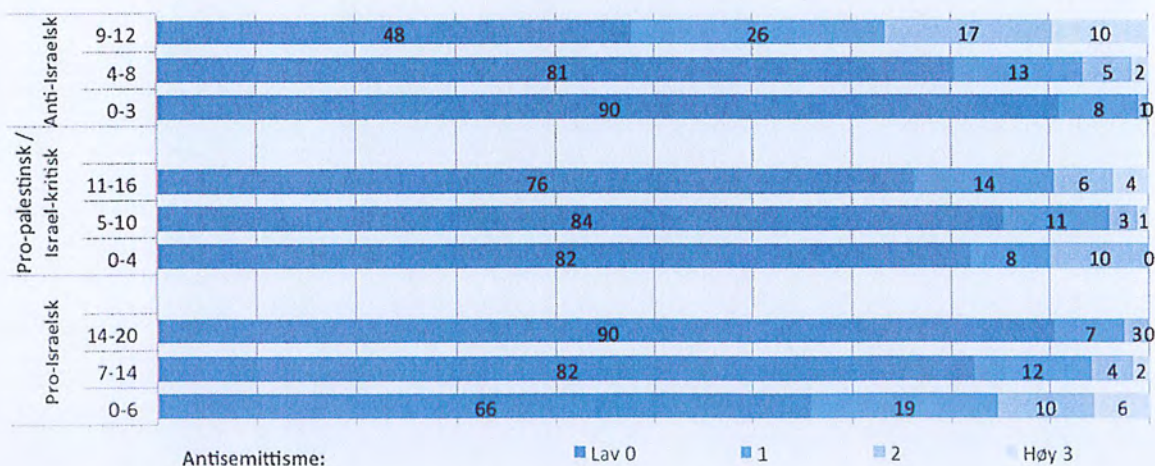
Figur 15. Sammenheng mellom hvem en støtter i konflikten og indeks for antisemittisme (Antall høye verdier på tre indekser for negative oppfatninger om jøder)

Når det gjelder de tre indeksene for oppfatninger av den israelsk-palestinske konflikten, er det særlig dem som ligger høyt på indeksen med sterkt anti-israelske påstander som har høy skåre på antisemittismeindeksen, til sammen 27 prosent for skåre 2-3. Deretter kommer de som ligger i nedre tredjedel av indeksen med pro-israelske påstander (16 prosent). For den siste indeksen, med pro-palestinske eller

mer moderat Israel-kritiske påstander, er det små forskjeller mellom de tre gruppene når det gjelder skåre på antisemittismeindeksen.

Figur 16. Sammenheng mellom oppfatninger om Midtøsten-konflikten og indeks for antisemittisme (Antall høye verdier på tre indekser for negative oppfatninger om jøder).

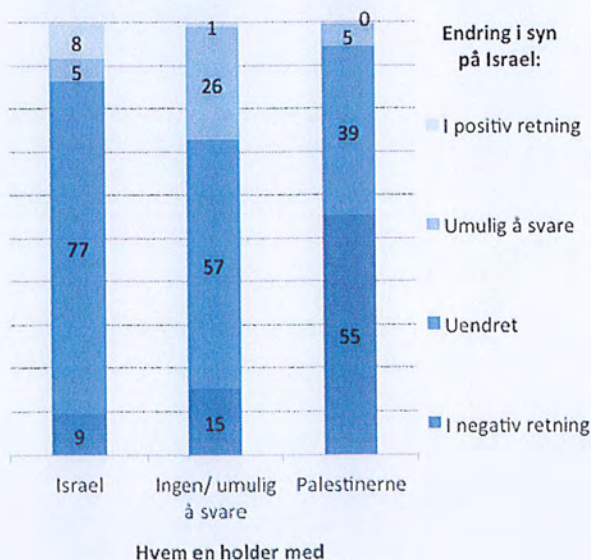
Det er vanskelig ut fra det datamaterialet vi har til rådighet, å besvare hva som kommer først av negative oppfatninger om jøder og en kritisk holdning til israelsk politikk. Det er likevel momenter som taler for at holdningen til konflikten spiller en viktig rolle i å påvirke respondentenes oppfatninger om jøder.

En kritisk holdning til israelsk politikk er langt mer utbredt enn anslaget for forekomsten av negative holdninger til jøder, 8 prosent med høy skåre på antisemittismeindeksen mot 38 prosent som holder med palestinerne. Bare et fåtall innenfor de tre gruppene som holder med palestinerne sett under ett skårer høyt på antisemittismeindeksen (11 prosent har høy verdi på minst to av de tre indeksene, mot 5 prosent blant dem som ikke tar stilling i konflikten og 2 prosent blant dem som holder med Israel). For 9 av 10 blant dem som er kritiske til israelsk politikk (ved at de støtter palestinerne i konflikten), kan dette derfor vanskelig forklares ved at de har negative oppfatninger om jøder.

Heller ikke innenfor den siste tidelen, der de to typene av oppfatninger opptrer sammen, vet vi hva som er årsak og hva som er virkning. For noen av disse respondentene kan det tenkes at de negative oppfatningene om jøder er oppstått som en følge av Israels politikk, men holdningene kan også være et resultat av *fremstillingen* av konflikten, og ikke minst av (og dette ligger også under det første) en bestemt *persepsjon* av konflikten, preget av holdninger som fremmer enkelte tolkningsmønstre.

Noe som kan tyde på at det foreligger en påvirkning fra konfliktsyn til oppfatning om jøder, er at en kritisk holdning til Israels politikk over tid er blitt mer vanlig i Norge. Det er 30 prosent som sier at de har skiftet oppfatning om Israel i negativ retning, bare 2 prosent i positiv retning. Av de som holder med palestinerne, er det 55 prosent som har skiftet til et mer negativt syn på Israel. Det samme gjelder 15 prosent av de som stiller seg nøytrale og 8 prosent av de som støtter Israel i konflikten.

Figur 17. Standpunkt til Midtøsten-konflikten og rapportert endring i syn på Israel (prosent)

Hezbollah

Hezbollah (pronounced /ˌhɛzbəˈlɑː/^[30] Arabic: حزب الله *Ḥizbu 'llāh*, literally "Party of Allah" or "Party of God")—also transliterated **Hizbullāh**, **Hizballah**, etc.^[31]—is a Shi'a Islamist political party and militant group based in Lebanon.^{[32][33]} Hezbollah's paramilitary wing is the Jihad Council,^[34] and its political wing is Loyalty to the Resistance Bloc party in the Lebanese parliament. Since the death of Abbas al-Musawi in 1992, the group has been headed by Hassan Nasrallah, its Secretary-General. The group is considered a terrorist organization by the United States, Israel, Canada, the Arab League,^[35] the Gulf Cooperation Council,^{[36][37]} along with its military wing by the United Kingdom, Australia and the European Union.

After the Israeli invasion of Lebanon in 1982 in support of the Free Lebanon State, Israel occupied a strip of south Lebanon, which was controlled by the South Lebanon Army (SLA), a Lebanese Christian militia supported by Israel. Hezbollah was founded in the early 1980s as part of an Iranian effort to aggregate a variety of militant Lebanese Shi'a groups into a unified organization. Hezbollah acts as a proxy for Iran in the ongoing Iran–Israel proxy conflict.^[38] Hezbollah was conceived by Muslim clerics and funded by Iran primarily to harass the Israeli occupation.^[5] Its leaders were followers of Ayatollah Khomeini, and its forces were trained and organized by a contingent of 1,500 Revolutionary Guards that arrived from Iran with permission from the Syrian government,^[39] which was in occupation of Lebanon at the time. Hezbollah's 1985 manifesto listed its objectives as the expulsion of "the Americans, the French and their allies definitely from Lebanon, putting an end to any colonialist entity on our land", submission of the Phalangists to "just power" and bringing them to justice "for the crimes they have perpetrated against Muslims and Christians", and permitting "all the sons of our people" to choose the form of government they want, while calling on them to "pick the option of Islamic government".^[40]

Hezbollah waged a guerilla campaign in South Lebanon and as a result, Israel withdrew from Lebanon on 24 May 2000, and the SLA collapsed and surrendered. Hezbollah organised volunteers who fought on the Bosnian side during the Bosnian War.^[41] Hezbollah's military strength has grown so significantly^{[42][43]} that its paramilitary wing is considered more powerful than the

Hezbollah

حزب الله
Ḥizbu 'llāh

Secretary-General	Hassan Nasrallah
Founded	1985 (official)
Headquarters	Beirut, Lebanon
Ideology	Islamic nationalism ^[1] Anti-Zionism Anti-Western imperialism ^[2] Shia Jihadism ^[3] Khomeinism ^[3] Anti-West ^{[4][5]} Anti-Semitism ^[6]
Religion	Shia Islam
Colours	Yellow • Green
Parliament of Lebanon	12 / 128
Cabinet of Lebanon	2 / 30

Party flag

Flag of Hezbollah

Website

www.moqawama.org (<http://www.moqawama.org/>)

Politics of Lebanon
Political parties
Elections

Hezbollah

Participant in the Lebanese Civil War, Israeli–Lebanese conflict, South Lebanon conflict (1985–2000), 2006 Lebanon War, 2008 Lebanon Conflict, Syrian Civil War and the Iraqi Civil War (2014–2017)

Primary target in War on Terror

Active 1985 – present

VG-redaktøren sier omdiskutert boikott-annonse ikke burde vært publisert i «sin nåværende form»

VG-redaktør Gard Steiro sier til egen avis at det har skjedd en glipp som gjorde at annonsen kom på trykk hos dem.

AV: EIRA LIE JOR | PUBLISERT: 1. NOV 2018 - 09:36 ENDRET 1. NOV 2018 - 16:07

Facebook

163

Twitter

For noen dager siden publiserte en rekke norske medier en annonse som oppfordret til boikott av årets Operasjon Dagsverk.

Pengene som samles inn gjennom årets aksjon går til barn i Palestina og prosjekter i regi av KFUK/KFUM Global. Annonsene var satt inn og betalt for av organisasjonen Med Israel For Fred (MIFF).

I annonsen står det blant annet at «årets OD er en gedigen anti-israelsk kampanje som indoktrinerer seks årskull skoleelever til negativt syn på Israel spesielt og jøder generelt», ifølge Dagbladet.

LES OGSÅ

Annonsørene svikter T kanalene: Fall på 174 millioner kroner

BILAG 10B

Annonsen brukte også et bilde av den palestinske jenta Janna Jihad (12), som hun ikke hadde godkjent bruken av, skriver VG.

KFUK-KFUM Global har reagert kraftig på annonsene, og kommunikasjonssjef Håvard Skjerdal sier til Dagsavisen at han mener avisene – inkludert Dagsavisen – aldri burde satt annonsene på trykk.

– Jeg mener avisa ikke burde satt det på. Dagsavisen har valgt å publisere en annonse med grove, falske anklager om at OD blant annet nører opp under jødehat. Dette stemmer ikke, og er en falsk anklage, sa han til Dagsavisen søndag.

– Burde ikke vært publisert i denne formen

Nå har flere redaktorer gått ut og beklaget at de satte den på trykk. VG-redaktør Gard Steiro sier til egen avis at det har skjedd en glipp og at annonsen aldri skulle ha stått på trykk:

– Reklame med politisk budskap er legitimt, men annonsen burde ikke vært publisert i denne form. Forklaringen er en rutinesvikt. Vi følger nå opp saken for å unngå at noe lignende skjer igjen, sier Gard Steiro til VG.

Dagbladet har på lederplass gått ut og oppfordret til å støtte årets aksjon.

Søndag sa Dagsavisens ansvarlige redaktør, Eirik Hoff Lysholm, det motsatte av hva Steiro sa til egen avis:

Du kan velge helt fritt

- ✓ Det er helt frivillig å jobbe på OD-dagen.
- ✓ De fleste mulig skoleelever ikke å delta i aksjonen.
- ✓ Husk å se og dele MIFs film Drøpp Operasjon Dagsverk! Du finner den på Facebook, YouTube og miff.no.
- ✓ Du må ikke sove!
- ✓ Det største tyske partiet CDU og sikkerhetstjenesten i Berlin klassifiserer Israel bokstort som jødenas.
- ✓ Demonstrering av Israel har flyvende effekt.
- ✓ Vi kan ikke oppfordre våre ungdommer til å delta i Operasjon Dagsverk. I skrivet rabbiner Joav Meichor i DM i Vårt Land.

Bestill den nye boken

Operasjon Dagsverk ble da en internasjonal kampanje for fred i 1998. Da ble det utgitt en bok om dette og om jødene og kristne i Israel. Boken er nå utgitt på nytt og er en viktig del av vår kampanje. Bestill den nå og send den videre til dine venner.

Med Israel for fred

B
V
S

B
å
b

L
a
s

BILAG 10C

- Vi vurderte denne annonsen til å være innenfor de romslige grensene vi har for annonser, sa han til egen avis søndag og la til:
  - Vi slipper til venner av Palestina, og da mener vi det ikke er riktig å si nei til MIFF. Det betyr ikke at Dagsavisen er enig med innholdet, legger han til.
- Også konstituert redaktør i Vårt Land, Alf Gjosund, har overfor egen avis sagt at han mener en annonse må kunne trykkes, selv om avisa ikke er enig i meningsinnholdet.
- Slik teksten ser ut nå, er den innenfor det vi kunne akseptert i et debattinnlegg. Er innholdet legitime synspunkter i en debatt, må disse synspunktene også kunne stå på trykk i en annonse, sier Gjosund til egen avis.

- I strid med pressens oppgave

Jan Benjamin Rødner er styremedlem i Med Israel For Fred.

På spørsmål fra VG om hva han tenker om beklagelsen fra redaktør Steiro, sier han at dei ikke angrer på at de satte inn annonsen og han mener det bryter med pressens oppgave.

- Det er svært uventet og i strid med pressens oppgave. De vil stoppe ytringsfriheten. Det er bare å sjekke. Alt vi sier i annonsen er dokumentert, hevder Rødner overfor VG.

PROSJEKTER. Fredrik Glad-Gjernes er daglig leder i KFUK-KFUM Global - Programmet Opera... [Les hele](#)

- Vi har møtt Janna og hun er godt kjent med vårt program. Pengene som Operasjon Dagsverk samler inn skal gå til traumebehandling av ungdommer på Gaza, Vestbredden og i Øst-Jerusalem. Behandlingen er rettet mot ungdom som har vært fengslet i Israel. Vi skal også bruke pengene på utdanningsprosjekter om likstilling og menneskerettigheter, demokratibyggning og utdanningen rettet mot det å finne ikkevoldelige løsninger. Jeg forstår ikke hvorfor MIFF går så hardt ut mot det, sier Fredrik Glad-Gjernes.

Han opplever Janna (12) som ei fantastisk jente, midt i et voldsomt krysspress.

- Mange vil at slike ungdommer skal bli ekstremister. Hun står for det stikk motsatte, sier Glad-Gjernes.

Blogger om livet sitt

Janna Jihad blir kalt verdens yngste journalist. Helt siden hun var 7 år gammel har hun brukt mobiltelefonen til å spre bilder og film om livet sitt på Vestbredden. Hun har nesten 300.000 følgere på Facebook.

ANITA SÆVIK

Fagutvalsleiar i Religion og etikk, Norsk Lektorlag

Operasjon Dagsverk og læreplanen

OD – ELLER TILSVARANDE solidaritetsprosjekt – skulle harmonere godt med formålsparagrafen i opplæringslova: Skolen skal «opne dører mot verda og framtida», med basis i «grunnleggjande verdiar i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet (...) likeverd og solidaritet».¹

I år er det dessverre legitimt å spørje om Operasjon Dagsverk bryt med verdigrunnlaget i opplæringslova. Når undervisningsmaterialet som OD 2018 presenterer for norske elevar, er så einseitig som det går fram frå heimesida,² kan nemleg skolane få eit problem med læreplanens «Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen» der «Kritisk tenkning og etisk bevissthet» er nedfelt som eige punkt (1.3). «Skolen skal bidra til at elevene blir nysgjerrige og stiller spørsmål, utvikler vitenskapelig og kritisk tenkning og handler med etisk bevissthet»:

Elevene skal kunne vurdere ulike kilder til kunnskap og tenke kritisk om hvordan kunnskap utvikles. De skal også kunne forstå at deres egne erfaringer, standpunkter og overbevisninger kan være ufullstendige eller feilaktige. (...) Etisk bevissthet er å veie ulike hensyn mot hveran-

dre og er nødvendig for å være et reflektert og ansvarlig menneske. Opplæringen skal utvikle elevenes evne til å foreta etiske vurderinger og gjøre dem fortrolige med etiske problemstillinger. Kritisk tenkning og etisk bevissthet er både en forutsetning for og en del av det å lære i mange ulike sammenhenger, og bidrar til at elevene utvikler god dømmekraft.³

Når det gjeld informasjonsmaterialet til OD 2018, kan ein t.d. sjå på «Årets prosjektforedrag» for vidaregåande skole. Her blir det lansert ei rekke kontekstlause påstandar utan fagleg forankring, drøfting eller kjelderefiansar. Første slide i PP-presentasjonen opnar slik:

Du velger selv om du vil introdusere deg helt på starten eller etter historien om Jarrah er ferdig.
Jeg heter: Navn og kommer fra OD/KFUK-KFUM Global.

- Se for deg at du sitter hjemme med familien en helt vanlig kveld. Dere har akkurat spist kveldsmat, og du begynner å vurdere å legge deg. Plutselig blir inngangsdøren din sparket inn og et 20-talls tungt bevæpnede soldater stormer inn.

- De roper navnet ditt og ber deg vise deg. Du rekker redd opp hånden.
- Før du vet ord av det, har du fått håndjern på hendene og bind for øynene. Du skjønner ikke hva som skjer, eller hvorfor du er arrestert. Soldatene drar deg ut av huset og bort til noen andre soldater. Du blir slått og sparket før du blir kastet inn i baksetet på en stor militærbil.
- Soldatene kjører deg til en celle og et avhørsrom. Der blir du anklaget for å ha kastet stein på en militærbil. Du nekter for det. Du har ikke gjort det. Men i en rettsak noen uker senere blir du dømt til ni måneder i fengsel.
- I løpet av de ni månedene blir du stadig vekk slått og sparket av både folk i fengselet og av fengselsbetjentene – og du får du ikke lov til å ha noe kontakt med familien din eller noen venner.
- Tenk på om dette hadde vært deg. Hva hadde det gjort med deg?

Dette er representativt for israelske soldatar og Israel, skal vi tru OD. Referatet er henta frå underteksten til slide 1 i «Årets foredrag». Resten av foredraget (45 slides) er like unyansert, med klar politisk og ideologisk slagside. Les, sjå og vurder sjølv: <http://bit.ly/innleggOD18>.

” | I år er det dessverre legitimt å spørje om Operasjon Dagsverk bryt med verdigrunnlaget i opplæringslova.

OD legg vekt på at ein ikkje skal ta stilling til palestinaranes konflikt med Israel (jf. slide 10), men framstillinga i foredraget vitnar om det motsette: I staden for å fokusere på målet for inn-samlingsaksjonen, bruker ein stor plass på den politiske konflikten.

Med DEMBRA – *Demokratisk beredskap mot rasisme og antisemitisme* – som satsingsområde i skolen hausten 2018 (Utdanningdirektoratet og Holocaustsenteret⁴) blir det sjølv-motseiande å gi to undervisningsda-gar til eit så einsidig prosjekt som OD 2018 viser seg å vere. Skolens undervis-ningstid skal ikkje brukast til å fremje ulike interessegruppers politiske eller ideologiske agenda. Viss OD-komiteen ikkje snur (jf. Det Mosaiske Trossam-funds mislykka forsøk på dialog), er det sikkert mange – både skolar, lærarar og elevar – som på fagleg og etisk grunn-lag vil måtte reservere seg mot dette prosjektet. I denne situasjonen bør det gjerast kjent for elevane at dei har eit reelt val også til å kunne reservere seg mot OD-infoen. Viss skolar gjennomfø-rer Operasjon Dagsverk slik det er lagt opp til no, er det rimeleg at elevane alternativt skal kunne bruke desse to dagane til fagleg relevant sjølvstudium.

Det er skoleeigars ansvar at akti-vitetar på skolen ikkje bryt med verdigrunnlaget i læreplanen og opp-læringslova.

#frihettilåleve

od.no

Joda. Livet skjer liksom uansett. Å vere ungdom handler om å være fri. For deg er frihet kanskje en følelse. For noen handler det om mye mer. Palestinsh ungdom lever bøl vegg i en konflikt de ble født inn i. Men ikke alle vegger og konflikter er fysiske. Frihet er en forutsetning for et lykkelig liv. For oss alle.

Noter

- 1 Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/fagfornyelsen/ny-generell-del-av-lareplanen/>
- 2 Sjå <http://www.od.no/>

- 3 Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/fagfornyelsen/ny-generell-del-av-lareplanen/>
- 4 Sjå <https://dembra.no/>